

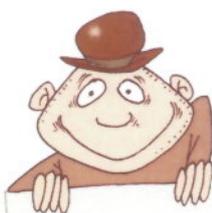
SLOVENSKÝ JAZYK

pre 4. ročník
základných škôl

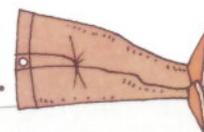

Zuzana HIRSCHNEROVÁ • Rút ADAME

pracovný zošit

Vytvor si vlastnú vizitku. Môžeš si na ňu nakresliť ľubovoľný obrázok alebo nalepiť svoju fotografiu.

Miriám Mišenková 4.C.
Základná škola Komenského
Školáčikova 825 00

meno
trieda
škola
adresa

ZÁŽITOK Z PRÁZDIN

1. a) Do každého obláčika napíš jednu vetu o nejakom svojom zážitku z prázdnin. Prečítaj ju spolužiakovi. Vypočuj si, čo on napísal o svojich prázdninách, a o zážitkoch sa porozprávajte.

Chodili sme
na túry do
Vysokých Tatier.

Kúpali sme
sa v mori.

Trávil sme čas
so starými
rodičmi.

- b) Označ obláčik so zážitkom, o ktorom budeš písať. Navrhni preň nadpis.

2. a) Dopíš do tabuľky čo najviac slov, ktoré by si mohol použiť v texte o svojom zážitku.

- b) Pokús sa k riadkom v tabuľke priradiť názvy slovných druhov.

Mená osôb, ktoré sa v deji vyskytli:	Ena, Slavomír, Jana, Milan	podstatné mená
Vlastnosti osôb, ktoré sa v deji vyskytli:	zvedavá, vyberavý, šikovný, starostlivý, opatrný, bystrý	prídavné mená
Miesto, kde sa dej odohráva:	les, hrad	podstatné mená
Vlastnosti miest, kde sa dej odohráva:	čarovný, krásny, tajomný, starodávny	prídavné mená
Činnosti, ktoré sa počas deja diali:	húľanie, blúdenie, hľadanie, pomáhanie, skúmanie	podstatné mená

3. * Iné riešenie: hľadať sa, blúdiť, hľadať, skúmať... slovesá
Navrhni osnovu textu. Povedz ju spolužiakovi. Ak budeš chcieť, môžeš ju po rozhovore s ním upraviť.

ÚVOD Vyšiel do lesa, stratenie sa

JADRO Objavenie starodávneho hradu (zručianiny)

ZÁVER Šťastný návrat domov

4. a) Napíš na papier rozprávanie svojho zážitku podľa osnovy.

INDIVIDUÁLNE RIEŠENIE

- b) Text si prečítaj a pokús sa ho upraviť.

- c) Požiadať o prečítanie kamarátov a rodičov. Všetky ich pripomienky zväz a text uprav. Upravený text si zapíš na papier.

- d) Upravený text prepíš na papier, doplň ilustráciou alebo fotografiou a vlož si ho do portfólia.

Rozlišovacie znamienka

1. Doplň do textu chýbajúce rozlišovacie znamienka.

Prišiel som na niekoľko dní k babke a dedkovi. Bývajú v dedinke pod kopcom. Volá sa Horná Ľubňa. Babka ma privítala s košíčkom v ruke. Ľalôčka na košíku sa začala dvíhať. V košíku som uvidel mali šteniatko. Mamička na mňa rzmurkla, aby som sa išiel pozrieť do kôlne. Mačiatka si tam namáčali ňufáčky do mliečka.

2. Pomenuj obrázky a ich pomenovania napíš. Slová použi vo vetách.

5

päť

mäso

päst

päta

väzeň

9

deväť

obráz

mäkčeň

bábätko

Päť väzňov svezelo päste. Päťku mu obviazala obrázom. V texte bolo deväť mäkčeňov.

Bábätko má malú pätičku. Väzeň mal chuť na pečené mäso.

Delenie hlások

1. Vytvor tabuľku s rozdelením hlások.

samohlásky	a	ä	e	o	u	i	y					
	á	*	é	ó	ú	í	ý					
spoluhlásky	b	ch	k	g	d	t	n	l				
	č	dž	ž	š	dz	c	j	d'	f	ň	ľ	
	m	b	p	r	s	v	z	t				
drojhlásky	ia	ie	iy	õ								

Hlások delíme na samohlásky a spoluhlásky

drojhlásky

dlane a mäčene, dve päty, väzeň.

Rozlišovacie znamienka sú

2. Zakrúžkuj mäkké spoluhlásky.

(POZN.: URČUJÚ SA HLÁSKY PODĽA VÝSLOVNOSTI.)

deti
Denisa

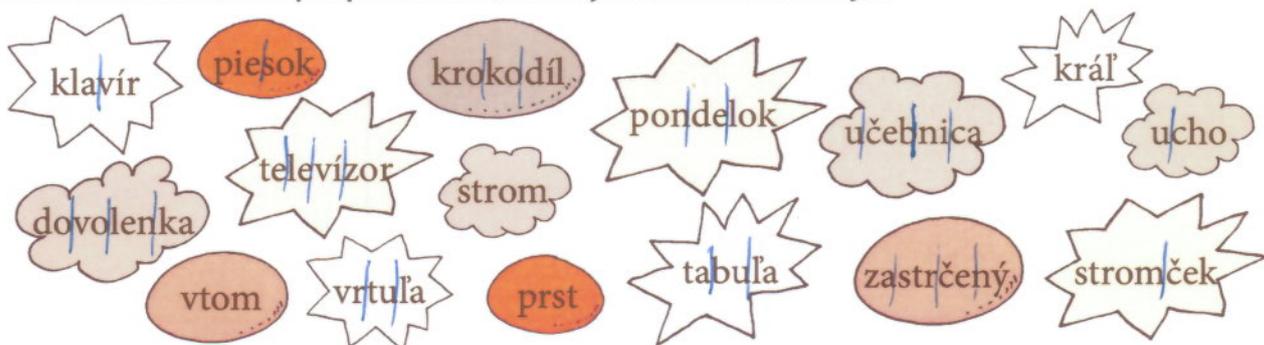
nedela
vlavo

tretí
koláče

jeden
hrniec

Delenie slov na slabiky

1. Slová rozdeľ do skupín podľa toho, z koľkých slabík sa skladajú.

Jednoslabičné	Dvojslabičné	Trojslabičné	Štvorslabičné
vtom	klavír	krokodíl	dovolenka
prst	piesok	vrtuľa	televízor
strom	ucho	tabuľa	zastrečený
kráľ	stromček	pondelok	učebnica

2. Rozdeľ slová na slabiky.

prskavka
pohárdať
ananás

kýmido
pršiplášť
konvalinka

križovatka
podpäťok
vlča

polievka
priateľstvo
vychádzka

3. Napíš všetky možnosti, ktorými sa dajú slová rozdeliť na konci riadka.

vychádzka	lastovička	električka	opakovanie
1 vy- chádzka	1 las- tovička	1 e- lektrička	1 o- pakovanie
2 vychádz- ka	2 lasto- vička	2 elek- trička	2 opa- kovanie
	3 lastovič- ka	3 električ- ka	3 opako- vanie
			4 opakova- nie

Slová môžeme rozdeliť spojovníkom v mieste, kde sa stretávajú

dve slabiky

Vybrané slová

1. Odpovedz na otázky jedným slovom a svoju odpoveď napíš.

- Ako sa nazýva výrobok, ktorý používame na umývanie rúk?

mydlo

- Ako sa nazýva mačkovitá šelma žijúca vo Vysokých Tatrách?

rys

- Ako sa nazýva ročné obdobie, v ktorom býva najnižšia teplota?

zima

- Ako sa nazývajú znaky, ktorými zapisujeme hlásky?

písmená

- Ako sa nazýva časť mesta, v ktorej sú prevažne obytné domy?

sídliisko

- Ako sa nazýva miesto, kde sa pretínajú cesty?

križovatka

2. a) Napíš skupinu aspoň štyroch vybraných slov po ľubovoľnej obojakej spoluhláske.

byk

kobyľa

byrol

dobytok

b) K vybraným slovám z úlohy a) napíš čo najviac príbuzných slov.

byk - býci, býček

kobyľa - kobyľí, kobyľka

byrol - byrolí

dobytok - dobytčí

c) Pokús sa čo najviac slov z úloh a) a b) použiť v jednej vete. Vetu napíš.

Všetá dobytka sa pasie na lúke: byky, byroly, dokonca i kobyly.

3. Napíš po jednej vete o tom, čo robíte na prírodovede, geometrii a na slovenskom jazyku.

Na prírodovede pozorujeme drobné organizmy pod mikroskopom.

Ryujeme úsečky, priamky pomocou pravítka.

Píšeme vlastné príbehy a čítame si ich.

Slovné druhy

1. Slová vpiš do tabuľky.

sysel' lekárka deväť päť rozbiť fialový vidieť
vidlička náš zmiznúť my bystrý sýta šestnásť

Podstatné mená	Prídavné mená	Zámená	Číslovky	Slovesá
sysel'	fialový	náš	šestnásť	vidieť
lekárka	bystrý	on	deväť	rozbiť
vidlička	sýta	my	päť	zmiznúť

2. Dopíš do tabuľky vlastné podstatné mená, ktoré sa začínajú na písmeno v rámečku.

BORIS	JULKA	RISO
CECÍLIA	KATKA	SLÁVKA
DENISA	LENKA	TOMÁŠ
FILOMÉNA	MIRIAM	VLADO
GALINA	NINA	WALTER
HANKA	PETER	XAVÉR
CHÁRON	QUIDO	ZUZKA

* INÉ RIEŠENIE: NÁZVY OBCÍ, RIEK, POHORÍ...

3. Prezri si cestovný poriadok. Napíš niekoľkými vetami, cez ktoré obce autobus prechádza na ceste z Trnavy do Senice. Do textu vpiš aj informácie:

- na tretej zastávke nastúpila pani Belianová,
- na štvrtej zastávke vystúpil riaditeľ školy pán Bohuš,
- na predposlednej zastávke nastúpili kamaráti Peter Bukač, Matúš Minár a Janka Wagnerová...

Trnava	7.50
Zavar	7.59
• Bohdanovce n. Trnavou	8.02
• Šelpice	8.04
Boleráz	8.12
Biňovce	8.15
Trstín	8.20
••• Jablonica	8.33
Senica	8.50

Z Trnavy do Senice má autobus spolu deväť zastávok. Autobus prechádza cez obce Zavar, Bohdanovce nad Trnavou, Šelpice, Boleráz, Biňovce, Trstín, Jablonica a Senicu. Pani Belianová nastúpila na tretej zastávke: v Bohdanovciach n. Trnavou.

Pán riaditeľ vystúpil v Šelpiciach na 4. zastávke. v Jablonici, keda na predposlednej zastávke nastúpili ...

Podstatné mená pomenujúajú

osoby, zvieratá, veci

Prídavné mená pomenujúajú

charakteristiku osôb

Prídavné mená pomenujúajú osoby, zvieratá, veci, ktoré majú určité vlastnosti. Zámená sú slová, ktorými môžeme nahradziť pomenovanie osôb - podstatné mená.

4. a) V texte podčiarkni podstatné mená.

Vinohradníci oberali hrozno. Strapce odstrihávali nožnicami. V kýbľoch ich nosili na vlečku traktora. Keď sa slnko schovalo za oblaky, museli sa poponáhľať.

b) Text v úlohe a) prepíš tak, že ku každému podstatnému menu pridáš jedno prídavné meno.

Ušilovní vinohradníci oberali chutné hrozno. Keď strapce odstrihávali ostrými nožnicami. V plných kýbľoch ich nosili na dlhú vlečku hlučného traktora. Keď sa unavené slnko schovalo za sivé oblaky, museli sa poponáhľať.

5. Dopln do viet vhodné zámená.

tvoje naše moje jej môj váš

Filip je môj brat.

Videla si už moje nové ceruzky?

Z auta sme videli váš dom.

Pred domom parkuje naše auto.

Priniesli sme Katke jej prezuvky.

Tvoje kresby sú veľmi zaujímavé.

6. Dopíš do mriežky čo najviac čísloviek.

X	D	X	S	T	O	X	S
D	V	A	N	A	S	Ľ	E
E	A	S	E	D	E	M	S
S	D	Ľ	A	P	M	X	T
A	S	A	X	A	L	U	N
Ľ	A	S	Ľ	E	S	Ľ	A
X	Ľ	E	T	R	I	X	S
J	E	D	E	N	A	S	Ľ

7. a) Napíš osem slovík pomenúvajúcich činnosti, pri ktorých sa človek premiestňuje z miesta na miesto.

Vzor: ísť, bežať, bicyklovať sa

utekať kočičkovať sa
kráčať chodiť cváľať
poskakovať kolobekovať sa prechádzať sa

b) Päť slovík z úlohy a) použi vo vetách. Pokús sa napísať krátky príbeh.

Zašli sme do parku. Ľudia so psami sa prechádzali. Psy radosťne poskakovali a štekali. Deti šantili v parku - kočičkovali sa a kolobekovali sa.

Číslovky vyjadrujú počet a poradie strán, stránok a strán (jedna činnosť alebo viac)
 Slovesá vyjadrujú čo robia osoby, zvieratá a veci (jedna činnosť alebo viac)

TVORENIE SLOV PREDPONAMI

U s. 8

Časť slova, ktorá sa

v slove nachádza na začiatku

slova, sa volá

predpona

1. a) Prečítaj slová a zakrúžkuj predpony.

preskočiť

prevariť

natierať

prehrať

prekrásny

primladá

odkázať

dobojovať

vyprať

zaskočiť

prepísať

preklopiť

prilepiť

vymeniť

nepoviem

prevrtať

b) Prepíš slová, v ktorých si zakrúžkoval predpony, tak, že predponu nahradíš inou predponou.

Vzor: preskočiť » doskočiť

preskočil - vyskočil - priskočil - doskočil

prehrať - vyhrať - dohrať - nahrať - uhrať

prilepiť - dolepiť - nalepiť - nalepiť - vlepiť

2. a) Utvor a napíš čo najviac nových slov pridaním predpôn k slovu **variť**.

upraviť, napraviť, dopraviť, vypraviť, prepaviť,
sapraviť, upraviť, odpraviť, nepraviť

b) Slová z úlohy a) rozdeľ zvislými čiarami na slabiky.

a) Prezri si fotografiu obloženého chlebíka a napíš pracovný postup toho, ako by si ho pripravoval.

Ukrojíme si chlebík,

natrieme ho maslom,

obložíme syrom, šunkou,

listom šalátu, paradajkami. Dodáme

pečenú ovocnú omáčku a ponúkneme ho hostovi.

b) Prečítaj si pracovný postup a zisti, či si použil aj slová s predponou. Podčiarkni ich.

„Mama, povedala ti Marienka, že som si roztrhol nohavice?“

„Nie.“

„Tak dobre. Ani ja ti nepoviem, že ona rozbila vázu.“

PM Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu tvorenia slov predponami.

Je na začiatku slova

PREDPONA

Môže ju nahradit' inou predponou.

mení zjednané slova.

Trvá samostatnú slabiku.

do - behnúť
ry - robiť

1. Vylúšti krížovku.

1. Mať niekde bydlisko.
2. Chladné, nepríjemné (počasie).
3. Šupinatý vodný živočích.
4. Odvetvie hospodárstva zaoberajúce sa ťažbou alebo spracovaním surovín.
5. Ohnisko na rozžeravovanie kovov.
6. Rastlina so šťavnatou stonkou.
7. Povýšenecké, namyslené.
8. Nechať padať niečo sypké.
9. Prostriedok na umývanie rúk.
10. Úžitkové domáce zvieratá.
11. Majúci farbu hrdze.
12. Šikvná, múdra.

1.	B	Y	V	H	Ť				
2.	S	Y	CH	R	A	V	E		
3.	R	Y	B	A					
4.	P	R	IE	M	Y	S	E	L	
5.	V	Y	H	N	A				
6.	B	Y	L	I	N	A			
7.	P	Y	S	N	E				
8.	S	Y	P	A	Ť				
9.	M	Y	D	L	O				
10.	D	O	B	Y	T	O	K		
11.	H	R	DZ	A	V	Y			
12.	B	Y	S	T	R	A			

Vybrané slová po b

1. Dopln' do viet vhodné slová príbuzné slovám *bývať, byť*.

V minulosti *obyvatelia* Slovenska nežili v *blahobyte*. Nebývali v priestranných *obydliach* s moderným *nábytkom*, ale v skromných *bytoch*. V *starobylych* hradoch mali bohatí páni *prebytok* jedla i zlata. Z chudobných *obyvateľov* sa niekedy stávali zbojníci, ktorí *dobyjali* hrady. Verili v nadprirodzené *bytosti*, ako sú víly, škriatkovia a vodníci.

Pomôcka: blahobyte, bytoch, bytosti, dobyjali, nábytkom, obydlia, obyvatelia, prebytok, starobylych

2. Podčiarkni slová, ktoré vyjadrujú, čo môže *biť, udierať*.

srdce, dážď, papier, uhorka, zvony, hodiny, múka, hromy, farby.

POZN.: Dážď a farby bijú slov v prenesenom zmysle.

3. a) Dopln' do slov *ii*.

Vidí, koľká **i** je.

i je to do očí.

iť sa do prs.

b) Spoj čiarou ľudové múdrosti v úlohe a) s vetami, ktoré opisujú ich význam.

Je to veľmi nápadné.

Vie, aká je situácia.

Prisahať o pravdivosti niečoho.

1. Doplň *i/í* alebo *y/ý*.

M*i* nulú sobotu ste v M*y* te pod Ďumbierom na ihrisku mohli vidieť futbalový zápas mladších žiakov z M*y* javy. Domáce družstvo si m*y* slelo, že vyhrá. To sa teda ale poriadne m*y* lili! Ich súper i behali po ihrisku ako m*y* šky. V jednom okam*i* hu sa brankár pošm*y* kol na mokrej tráve a hneď dostali dva góly po sebe. Porazené družstvo sedelo v šatni, m*y* slelo na víťazný pohár a popíjalo m*i* nerálku.

2. Vyhľadaj v kalendári a napíš mená, v ktorých sa píše *i/í* po *m*.

Michaela, Michal, Miroslava, Mária, Milan,
Mikuláš, Milena, Miloslav, Miroslav, Miron

3. a) Prečítaj si vety. Ku každej vete napíš znak.

– známa informácia   – nová informácia   – zaujímavá informácia

☒ Myší chvost (rebríček) je liečivá bylina.	☒ Prvým Európanom, ktorý oboplával Mys dobrej nádeje, bol moreplavec Bartolomeo Diaz.
☐ Počas 2. svetovej vojny zahynuli v Duklianskom priesmyku tisíce vojakov.	☒ Zariadenie, ktorým môžeme ovládať počítač, sa nazýva myš.
☒ Obec Mýto pod Ďumbierom má vo svojom erbe aj mešec s dukátmi symbolizujúci mýto, ktoré v minulosti vyberal mýtnik.	☐ V minulosti sa mydlo varilo z kostného tuku.

b) Priprav si informáciu o *hmyze*. Napíš ju do pracovného zošita svojho spolužiaka a požiadaj ho, aby aj on napísal informáciu do tvojho zošita. Označ ju znakom ako v úlohe a).

Telo hmyzu sa skladá z hlavy, hrude a bruška.

4. a) Doplň do viet slová s *i/í* alebo *y/ý* po *m*.

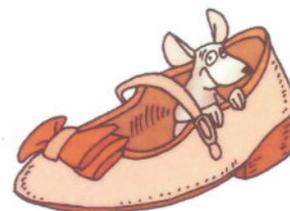
Označ krížikom nepravdivé vety.

V škole sa môže:

- šmykať po zábradlí na schodoch,
- šmykať špongiu spolužiakovi na hlavu,
- vyberať mydlo za vstup do budovy školy,
- dávať spolužiačke mydlo do topánky,
- hrať sa s kovovými myšami,
- vymýšľať si ospravedlnenky.

b) Napíš pravidlo správania, ktoré by sa podľa teba malo zaviesť vo vašej škole.

Byť milý,
mýliť múdru,
konať dobro.

Zakružkuj slová s *i/í* alebo *y/ý* po *p*. Zvyšné písmená použi na dokončenie vtipu.

PÝRMKOPIJAE PÝCHAL PÍŠTALKA ÓPREPYCHN PÝTAOKOPYTOVPÍLKAÝPYSKM
OPICAPKAPITOLAOPYKÁLPYTTLIAKOPYŠNÉMŠPIRÁLA

Z balóna vidím našu zelenú planétu! A vidím aj ďalšie zelené planéty!

Nerád to hovorím, kapitán, ale letíme nad

*melónovým
polom*

1. a) Uhádni hádanky.

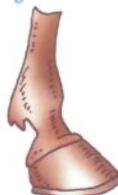
Večer, keď si líham spať,
oblečiem si ho vždy rád.
Čo je to?

pyžamo

Má ho miesto topánok
krava, kôň či baránok.
Čo je to?

kopyto

b) Pokús sa vymyslieť hádanku, ktorej riešením bude slovo s *i/í* alebo *y/ý* po *p*.

Ručená i svišť

nie rydák prenikarj

a silný ...

(PISK)

Zvíera kas má

...

(PISK)

2. Napíš čo najviac slov príbuzných slovu *písať*.

písať *napísať, prepísať, zapísať, vypísať, nepísať*
dopísať, pripísať, písanka, upísať

3. Dopln *i/í* alebo *y/ý*.

p *i* skot p *í* šťalky

vyp *í* nač na lampe

p *y* šný p *y* tliak

p *i* gmentová škvrna

kop *í* rovať p *í* smo

sp *i* nkať ako anjelik

p *i* stáciová zmrzlina

sladké p *i* škóty

záp *i* s do prvej triedy

pravop *i* sné cvičenie

rozšírené p *y* tliactvo

domáci p *i* vovar

trpezlivo p *y* kať

op *y* tovacia veta

odp *í* skať zápas

odp *y* kať trest

sp *í* liť konár

lekárska p *i* nzeta

4. a) Prečítaj si vety. Ku každej vete napíš znak.

– známa informácia   – nová informácia   – zaujímavá informácia

- Slovo **pyžamo** má svoj pôvod v perzskom jazyku.   **Papyrus** bol predchodca papiera. V minulosti sa naň zaznamenávalo **písmo**.
- Niektorí vedci tvrdia, že existujú druhy **opíc**, ktoré dokážu porovnávať čísla.   Jednou z najznámejších a najkrajších špiónok bola **Mata Hari**.
- Prvá **pizzeria** vraj vznikla v talianskom meste Neapol.

b) Priprav si informáciu o **pijaviciach**. Napíš ju do pracovného zošita svojho spolužiaka a požiadaj ho, aby aj on napísal informáciu do tvojho zošita. Označ ju znakom ako v úlohe a).

Pijavice sú červovité živočíchky s prísarkami, patria k obrúčkarcom a živia sa krvou.

5. Vymysli otázky, ktoré si kladú osoby na obrázkoch. Napíš podľa obrázkov príbeh.

„Dobry den. Nevideli ste mojho psa?“ opytalo sa dievcatko, ktoré sa riade rozhliadalo. Strelo chlapca. I toho sa pytal: „Nevidel si niekde malého milého psika?“ Ale ani ona, ani chlapec ho nevideli. Až napokon sa policajt opytal: „Nie je to tvoj psik?“ Opäť boli spolu.

Napíš pár viet o tom, za čo by mohli byť tvoji rodičia na teba pyšní.

Moji rodičia by na mňa mohli byť pyšní na čítanie kníh, na vedomosti, na to, že mám rada súrodencov, na pomoc v domácnosti.

- Povedz, ktoré drevo je najmäkšie.
- Prosím, **piliny**.

Vybrané slová po r

U s. 28

1. a) Doplň *i/í* alebo *y/ý*.

r <u>y</u> ľ	r <u>y</u> ťa	mandar <u>i</u> nka	pr <u>i</u> ncezná	kor <u>y</u> tnačka
r <u>i</u> bezle	ohr <u>y</u> zok	r <u>y</u> s	papr <u>i</u> ka	škor <u>i</u> ca
r <u>y</u> ba	r <u>i</u> ngloty	str <u>i</u> ga	kor <u>y</u> to	kr <u>y</u> ha
bry <u>n</u> dza	gor <u>i</u> la	r <u>y</u> dzik	r <u>y</u> tier	hr <u>i</u> by

b) Dokonči vetu slovami z úlohy a). Vety môžu byť aj smiešne.

Polievku môžeme uvariť z papriky.

Polievku môžeme uvariť z ribezlí a škoric.

Polievku môžeme uvariť z rydzikov.

Polievku môžeme uvariť z ryb a ryš.

2. Doplň do viet slová s *y/ý* po *r*.

V televízii som videl dokument o polárnom kruhu. Občas sa polárnou nocou ozýva ryk divej zveri. Ľadové kryhy sa s veľkým rykom rútia do mora. Z menších kryh umelci vyrábajú ľadové sochy. Zoberú rydlo a opatrne vyryjú do ľadu ryhy či zárezy. Ani sa nenazdáš a z malej kryhy sú zrazu lupene ľadového kvetu. V jednom meste vytvorili z kryh ľadový hotel.

Pomôcka: kryh (2-krát), kryhy (2-krát), ryhy, ryk, rykom

3. a) Prečítaj si vety. Ku každej vete napíš znak.

– známa informácia

– nová informácia

– zaujímavá informácia

Krištál je priehľadná a bezfarebná odroda kremeňa.

Škorica je korenina, ktorá podľa vedcov dokáže znížiť cukor a cholesterol v krvi.

Ohryzok nie je len zvyšok z jablka, ale aj výčnelok na hrtane človeka.

Bryndza chráni naše telo pred rednutím kostí, kazením zubov a rakovinou hrubého čreva.

Korýtko riečne patrí medzi sladkovodné lastúrniky, ktoré môžeme nájsť aj v riekach na Slovensku.

b) Priprav si informáciu o **rysovi**. Napíš ju do pracovného zošita svojho spolužiaka a požiadaj ho, aby aj on napísal informáciu do tvojho zošita. Označ ju znakom ako v úlohe a).

Rys ostrovid je mačkovitá šelma s mimoriadne dobrým sluchom, dokáže uloviť myš, zajaca i srnca.

Vybrané slová po s

U s. 32

1. Usporiadaj vybrané slová po s podľa abecedy.

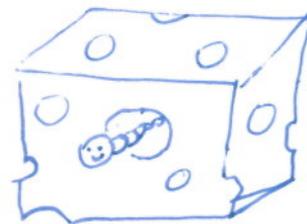
syčať, sychvarý, sykať, sýkorka, syn, sypať, syr,
syseľ, sýty, vyzychať

2. a) Dopln do slov *i/i* alebo *y/y*.

s *y*ty, s *y*seľ, s *y*n, os *i*ka, v s *i*te, v s *y*re, s *y*ty, s *y*pali, s *i*rota

- b) Dopíš do viet slová z úlohy a). K jednej z viet nakresli vtipný obrázok.

Sýty hladnému neverí. Aj vlk je *sýty*,
aj koza celá. Nosiť vodu v *side*. Aký otec, taký
syn. Zaliezť ako *syseľ* do diery.
Trasie sa ako *osika*. *Sype* sa ako
z deravého vreca. Mal sa ako červík v *syre*.
Bol opustený ako *sirota*.

3. a) Prečítaj si vety. Ku každej vete napíš znak.

– známa informácia

– nová informácia

– zaujímavá informácia

Najsilnejší sval v našom tele je jazyk.

Petržalka v Bratislave je najhustejšie obývaným sídliskom na Slovensku.

Siréna je podľa gréckych bájí bájna morská panna vábiaca svojím spevom námorníkov, aby ich zahubila.

- b) Priprav si informáciu o *sysľovi*. Napíš ju do pracovného zošita svojho spolužiaka a požiadaj ho, aby aj on napísal informáciu do tvojho zošita. Označ ju znakom ako v úlohe a).

Syseľ je hlodavec, ktorý si stále musí obrousovať predné zuby o rovné predmety, ač žesť mesiaca v roku preije v zimnom spánku.

4. Dopln do slovných spojení *i/i* alebo *y/y*.

poplašný s *i*gnál, s *i*mulovať chorobu, us *i*lovný s *y*n, krehká s *i*rôtko, sladký s *i*rup, kvalitné os *i*vo, železničný nás *y*p, plachá s *y*korko, vys *y*chajúci potok, halušky so s *y*rom, s *i*lák v cirkuse, páchnuca s *i*ra, nas *y*tený S *i*mon, nas *y*pat cukor, upchatý s *i*fón, hus s *i*pela, poplašná s *i*réna, s *y*chravý deň, strešný nos *i*č, para s *y*čí, veselý S *i*lvester, detský zás *y*p, nenás *y*tné kobyľky

Vybrané slová po z

U s. 39

1. Z každého riadka vyber po jednej slabike a zlož z nich trojslabičné slovo s **y/ý** alebo **í/í** po **z**. Slová napíš. (Slabiky jedného slova môžeš vyfarbiť rovnakou farbou.)

PO	JA	O	KL	MRA	KAM	RA	KA	ZÍ	PRE
ZI	ZÝ	ZÍT	ZÝ	ZIS	ZÝ	VA	ZÍ	ZÝ	ZI
VAŤ	ČEK	LA	VAŤ	VÉ	MÍR	VAŤ	KO	ČEK	KO

*jazyček, ozývať, mrazivé, razila, preývať, kamzíček
kaziba, Kazimír, mrazila, ozývala, preývala*

2. Doplní do slovných spojení **í/í** alebo **y/ý** po **z**.

z **i** ps na z **i** mnej vetrovke, z **i** nková masť, prez **y** ťvať Kaz **i** míra, verejné klz **i** sko, dvojjaz **y** čný slovník, známy jaz **y** kovedec, z **i** vajúca Z **i** ta, poz **y** ťvať na návštevu, podrezaný jaz **y** ček, z **i** stiť adresu, z **i** mná olympiáda, rýchle voz **i** dlo, z **i** momriavky, vyplazený jaz **y** k, vyz **y** ťvať na súťaž, nový z **i** mník, ozvena sa oz **y** ťva

3. a) Prečítaj si vety. Ku každej vete napíš znak.

– známa informácia   – nová informácia   – zaujímavá informácia

- Istý japonský umelec vraj vyrobil loď v tvare **zipsu**, ktorá za sebou pri plavbe zanecháva stopu rozopnutého **zipsu**.   Platesa **jazykovitá** je ryba, ktorá má obidve oči na jednej strane hlavy.
- Na brehu Štrbského plesa je v zime najvyššie položené verejné **klzisko**.   Výskumom slovenského **jazyka** sa zaoberá **Jazykovedný** ústav Ľudovíta Štúra.

- b) Priprav si ďalšiu informáciu o **Štrbskom plese**. Napíš ju do pracovného zošita svojho spolužiaka a požiadať ho, aby aj on napísal informáciu do tvojho zošita. Označ ju znakom ako v úlohe a).

Štrbské pleso sa zomína už v roku 1644. V minulosti na ňom pre chladiarenské ciele lámali ľad, dorážali ho až do Viedne, Budapešti a Berlína.

4. Zopakuj si, čo všetko má obsahovať pozvánka. Napíš pozvánku na súťaž v recitovaní básní v anglickom jazyku vo vašej škole.

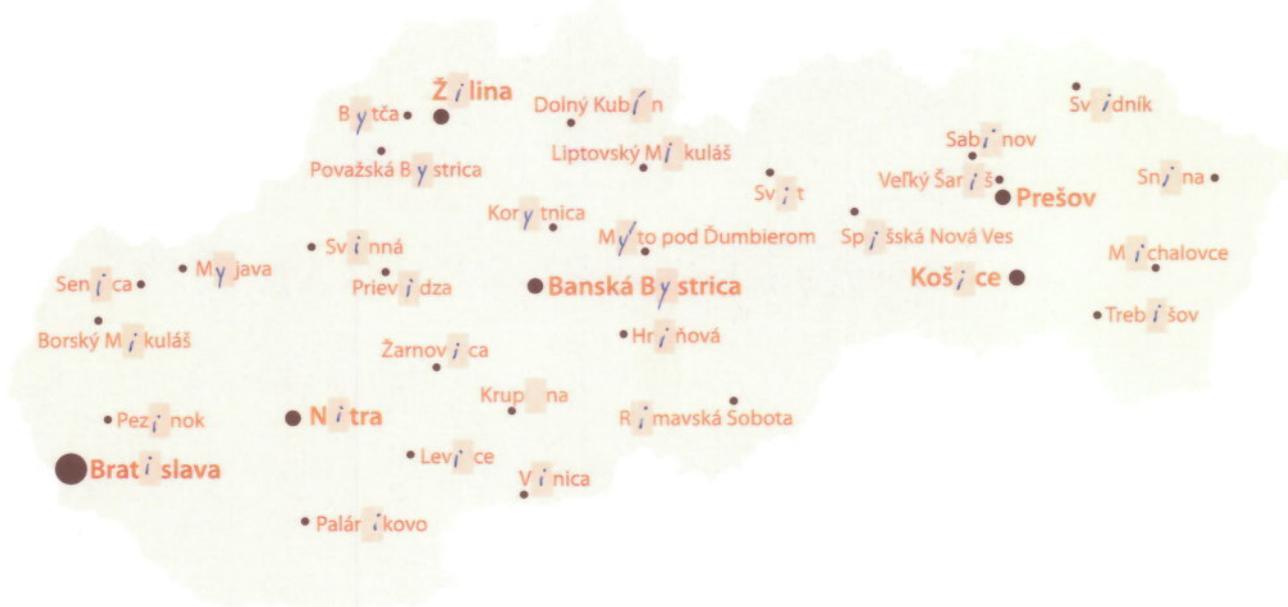
Milí žiaci, srdečne vás pozývame na súťaž v recitovaní básní v anglickom jazyku pod názvom 'You are the best'. Súťaž sa uskutoční 21.5.2016 o 13:00 v 4.C ZŠ B.S. TIMRAVY v Tondárove. Veľmi sa na vás tešíme.

P.uč. Molnárová a Fogelová

5. Napíš zoznam športov, ktoré môžeš vidieť na zimnej olympiáde.

alpiskí lyžovanie, biatlon, boby, beh na lyžiach, curling, krasokorčuľovanie, akrobatické lyžovanie, ľadový hokej, sánkovanie, skoky na lyžiach, rýchlokorčuľovanie, snowboardovanie, skeleton, severská kombinácia

6. Doplň do názvov na mape Slovenska *il/í* alebo *yl/y*.

Zisti zaujímavé informácie o Martinovi Bajčičákovi alebo Anastasii Kuzminovej. Napíš o jednom z nich niekoľko viet.

Anastasia Kuzminová sa narodila 24. augusta 1984 v Rusku (v bývalom Sovietskom zväze). Je to slovenská biatlonistka ruskej národnosti. Dvakrát získala zlatú medailu v biatlone a jednu striebornú medailu na olympiáde.

- Aký je tvoj materinský jazyk?
- Prosím, červený.

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **vybraných slov**.

Napiš vybrané slová po z: *pijete, mýjate, vyjete, vyjete, vyjete, vyjete, vyjete, vyjete, vyjete, vyjete*
Napiš slová s *il/í* po z: *žila, kina, kina, kina, kina, kina, kina, kina, kina, kina*

1. Do tabuľky vpiš spoluhlásky rozdelené podľa znelosti. Farebne odliš dvojice spoluhlások, ktoré si môžu vymieňať výslovnosť.

Párové znelé spoluhlásky	b	d	d'	de	dě	g	h	v	z	ž
Párové neznelé spoluhlásky	p	t	t'	c	č	k	ch	f	s	š
Nepárové znelé spoluhlásky	m	n	ň	lh	ľ	vl	j			

Spodobovanie spoluhlások na konci slova

2. Rovnakou farbou vyfarbi slová, v ktorých vyslovíš poslednú spoluhlásku rovnako, hoci je inak napísaná.

3. Napíš slová do stĺpcov podľa toho, ktorú spoluhlásku počuješ na ich konci.

mach, pes, myš, vrch, vták, stráž, mrak, rak, gong,
hloh, les, mráz, haluz, čítaš, breh, ukáž

k	ch	s	š
vták	mach	pes	myš
mrak	vrch	les	stráž
rak	hloh	mráz	čítaš
gong	breh	haluz	ukáž

4. Dopíš slová podľa vzoru.

Vzor: 2 medvede » 1 medveď

2 obloky	1 oblok	2 nože	1 nôž
2 brehy	1 breh	2 hady	1 had
2 batohy	1 batoh	2 muži	1 muž
2 hrady	1 hrad	2 plášte	1 plášť
2 kozuby	1 kozub	2 kazy	1 kaz
2 duby	1 dub	2 ploty	1 plot

Spodobovanie spoluhlások vo vnútri slova

1. Skupiny slov priradiť k hláske, ktorú počuješ pri ich výslovnosti, hoci je inak zapísaná.

2. a) Napíš zdobneniny podstatných mien.

žaba	<i>žabka</i>	železo	<i>želečko</i>
ozdoba	<i>ozdobka</i>	Vlado	<i>Vladko</i>
loď	<i>loďka</i>	ohrada	<i>ohradka</i>
knihá	<i>knížka</i>	ryba	<i>rybka</i>

b) Farebne vyznač v slovách miesto, kde dochádza k spodobovaniu.

3. a) Nájdi vo vetách ukryté rodné mená, v ktorých dochádza k spodobovaniu vo vnútri slova.

Zrazu z kaluže vyskočila žabka. <i>Zuzka</i>	Trafil ma hruškou zeme. <i>Rudko</i>	Videl som rad koní. <i>Radko</i>
---	---	-------------------------------------

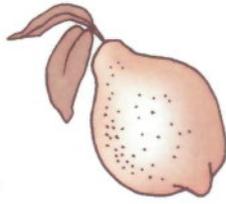
b) Pokús sa vymyslieť podobnú vetu s ukrytým rodným menom, v ktorom nastáva spodobovanie.

VYROB KOŠÍK Z PRÚTIA. (ROBKO)

4. Vyber zo zátvorky správne písmeno a doplň ho do slova.

prechá dz ka (c - dz)	o b chod (p - b)	schô dz ka (dz - c)
pre d pona (d - t)	sla d ký (d - t)	presve d čiť (d - t)
polie v ka (u - v)	ľa h ký (ch - h)	ťa ž ký (ž - š)
blí z ko (z - s)	vra b ček (b - p)	hla d ký (d - t)
do v tedy (v - f)	ro z trhnúť (z - s)	o b čan (b - p)
pre d pona (d - p)	po d poriť (t - d)	na d skočiť (t - d)

5. a) Pomenuj vlastnosti predmetov na obrázkoch.
 b) Dopíš slová opačného významu.
 c) Zakrúžkuj slová, v ktorých nastáva spodobovanie.

kyslý - sladký

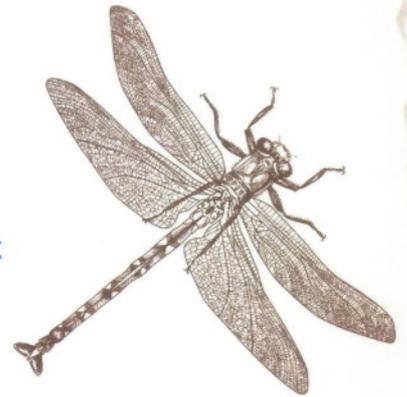
ťažký - ľahký

malý - veľký

tvrdý - mäkký

Napiš krátky opis vážky.

Vážka patrí k hmyzu. Má veľké
 krídla, ktoré bývajú farebné, ale
 niekedy i priehľadné. Jej telo sa
 skladá z hlavy, hrude a bruška.
 Má veľkú hlavu s výraznými očami.
 Tykadlá sú krátke, hrud' mohutná
 a nohy dlhé.

Spodobovanie na hranici slov pri splývavej výslovnosti

U s. 52

1. Nájdí cestu bludiskom. Kamene s vetami, v ktorých medzi slovami **nastáva** spodobovanie, vyfarbi **červenou** a s vetami, v ktorých medzi slovami spodobovanie **nenastáva**, **modrou**.

Spodobovanie spoluhlások nastáva aj *mišku* slova, ak sa stretnú *pruhlások* s *rozvaličkou* znelosťou.

2. a) K slovesám pridaj také podstatné meno, aby na hranici medzi nimi nastalo spodobovanie.

polož sukniču

prines čito

povedz škola

napíš čem

- b) Tri slovné spojenia z úlohy a) použi vo vetách.

Mama povedala: „Polož sukniču na posteľ.“

Napíš: čem, papier, gitara.

Prines čito, nasypeme ho sliepkam.

3. Napíš rozkazovacie vety, ktorými niekomu prikážeš, nech:

- skáče do bazéna: Skoč do bazéna!
- zahodí sveter: Zahod' sveter!
- leží potichu: Lež potichu!
- nerobí problémy: Nerob problémy!
- neje čokoládu: Nejedz čokoládu!
- nebehá po tráve: Nebehaj po tráve!

Napíš, kto je prezidentom Slovenskej republiky a kde je jeho sídlo.

Prezidentom Slovenskej republiky je Andrej

Kiska. Vo funkcii je od roku 2014.

Prezident SR je volený občanmi tajným

hlasovaním na 5 rokov. Sídlo prezidenta sa

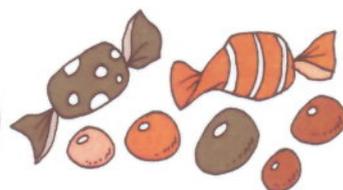
nachádza v Grassalkovičovom paláci, ktorý ľudia volajú aj Prezidentský palác. Je v Bratislave.

„Mamička, nesiem ti prekvapenie!“

„Aké, **synček môj?**“

„Kúpil som cukríky, lebo **chlieb vypredali.**“

prípíši

prvá spoluhláska sa

spodobranie

Ak sa na hranici slov stretnú spoluhlásky s rozdielnou znalosťou nastáva

nasledujúcej slabe

Výslovnosť spoluhlásky v

U s. 54

1. Roztried' slová do troch skupín podľa toho, ako vyslovíme spoluhlásku v.

vlas, vlna, včera, rovno, váha, včela, všetci, krv, páv, vták, obuv, úsmev, vlečka, hlavný, však, vtip, volant, kotva, splav

v vlas, vlna, rovno, váha, vlečka, hlavný, volant, kotva

u krv, páv, obuv, úsmev, splav

f včera, včela, všetci, vták, však, vtip

2. a) Dopln' do ľudových múdrostí slová zo zátvorky.

(včera, včelička, vtáčka, vtáčik, vtáka, vták, všetkými)

Usilovný ako včelička. Čo bolo dobré včera,

dnes už nestačí. Keď vtáčka lapajú, pekne mu spievajú.

To je ale pekný vtáčik. Bol voľný ako vták.

Vtáka poznáš po perí a človeka po reči. Bol všetkými

mastami mazaný.

- b) Vysvetli spolužiakom význam viet z úlohy a).

3. Napíš ku každému slovu príbuzné slovo. Vysvetli, ako v prvom slove vyslovuješ v a prečo.

Vzor: obuv »» obuvi

páv pávi

lev levica

červ červiny

hnev hnevať sa

spev spevák

krv kravý

4. a) Utvor desať slovies pomocou predpony v-.

- b) Zakrúžkuj tie, v ktorých dochádza k spodobovaniu.

vbehol, vkročil, vťahil, vypí,

vrazil, vtesnal, vlimúť

vplavit sa, vkľamúť, vquilat sa,

vkladnúť sa, vlietť, vtaclat sa,

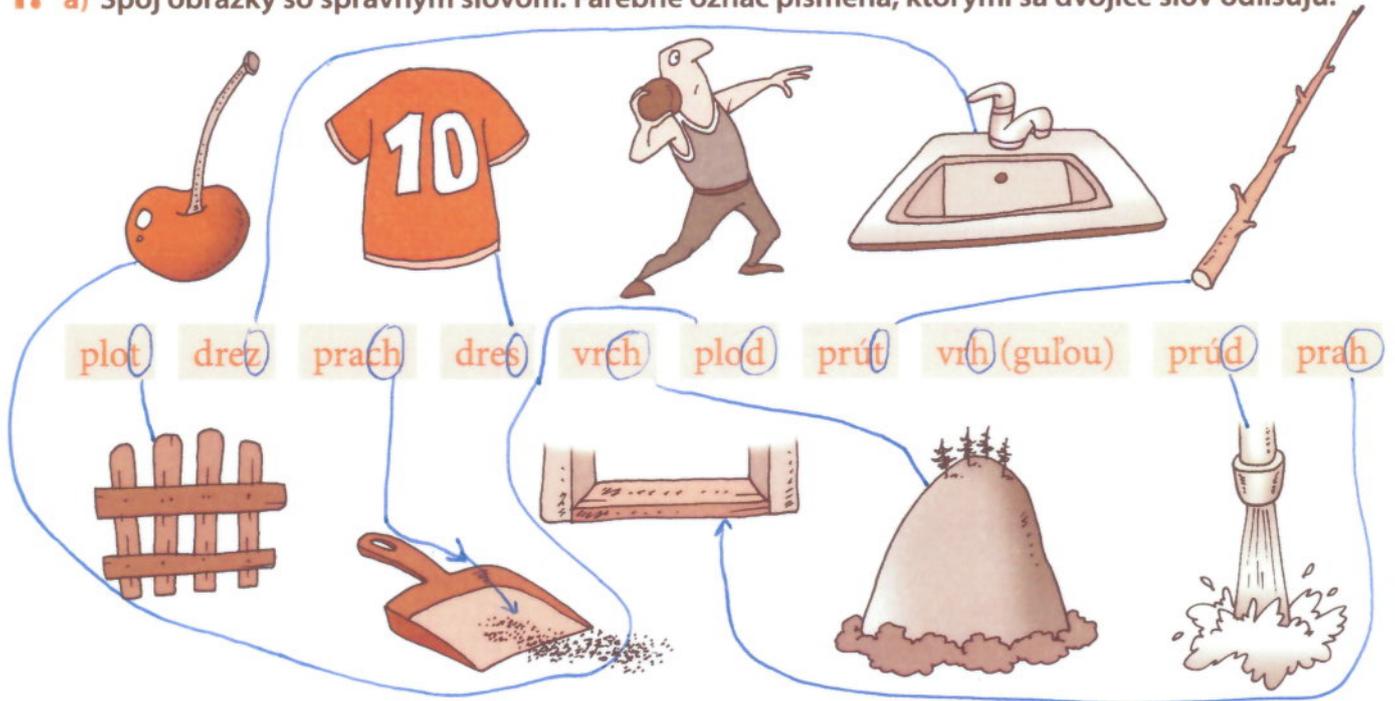
vlámať sa, vliahnúť, vlihnúť

- Čo je to osa?
- Osa, to je taká
včela.

1. a) Spoj obrázky so správnym slovom. Farebne označ písmená, ktorými sa dvojice slov odlišujú.

b) Slová z úlohy a) použi vo vetách.

Na **plot** padá **plod**. Na **prah** dverí padá **prach**.
 Do zeme skčil **prút** a vytryskol **prúd** vody.
 Troj športový **dres** si prehodil cez **drez** a namočil sa mu.
Vrch alebo vrchnú časť stienatok je ich privedenie na oreš.
Vrh guľou alebo oštepom sú športové disciplíny.
Vrch je kopec.

2. a) Prečítaj si vety. Ku každej vete napíš znak.

– známa informácia   – nová informácia   – zaujímavá informácia

- Plod je rastlinný útvar obsahujúci semená.
- Vedci vyvinuli počítačový čip, ktorý pracuje podobne ako ľudský mozog.

- Včela medonosná je vyzbrojená žihadlom, ktorého použitie je pre ňu osudným a ukončí jej život.
- Vplyvom vlhkosti železo hrdzavie.

b) Priprav si informáciu o **trúbke**. Napíš ju do pracovného zošita svojho spolužiaka a požiadať ho, aby aj on napísal informáciu do tvojho zošita. Označ ju znakom ako v úlohe a).

Trúbka je plechový hudobný nástroj vydávajúci vyšší tón. Môže byť poľná, poštárka, lasičská

3. Vyber zo zátvorky správne písmeno a doplň ho do slova.

ťa **ž** ký (ž - š)

usve **d** číť (t - d)

kru **h** (h - ch)

be **š** (š - ž)

ro **z** trhnúť (s - z)

die **v** čina (u - v)

po **d** staviť (t - d)

sve **t** (d - t)

vra **b** ček (b - p)

o **b** sah (b - p)

ro **z** česať (s - z)

kabá **t** (t - d)

blí **z** ko (s - z)

brlo **h** (ch - h)

be **z** starostný (s - z)

o **b** čania (b - p)

do **v** tedy (v - f)

pove **dz** pravdu (dz - c)

prechá **dz** ka (c - dz)

prí **d'** (d' - t')

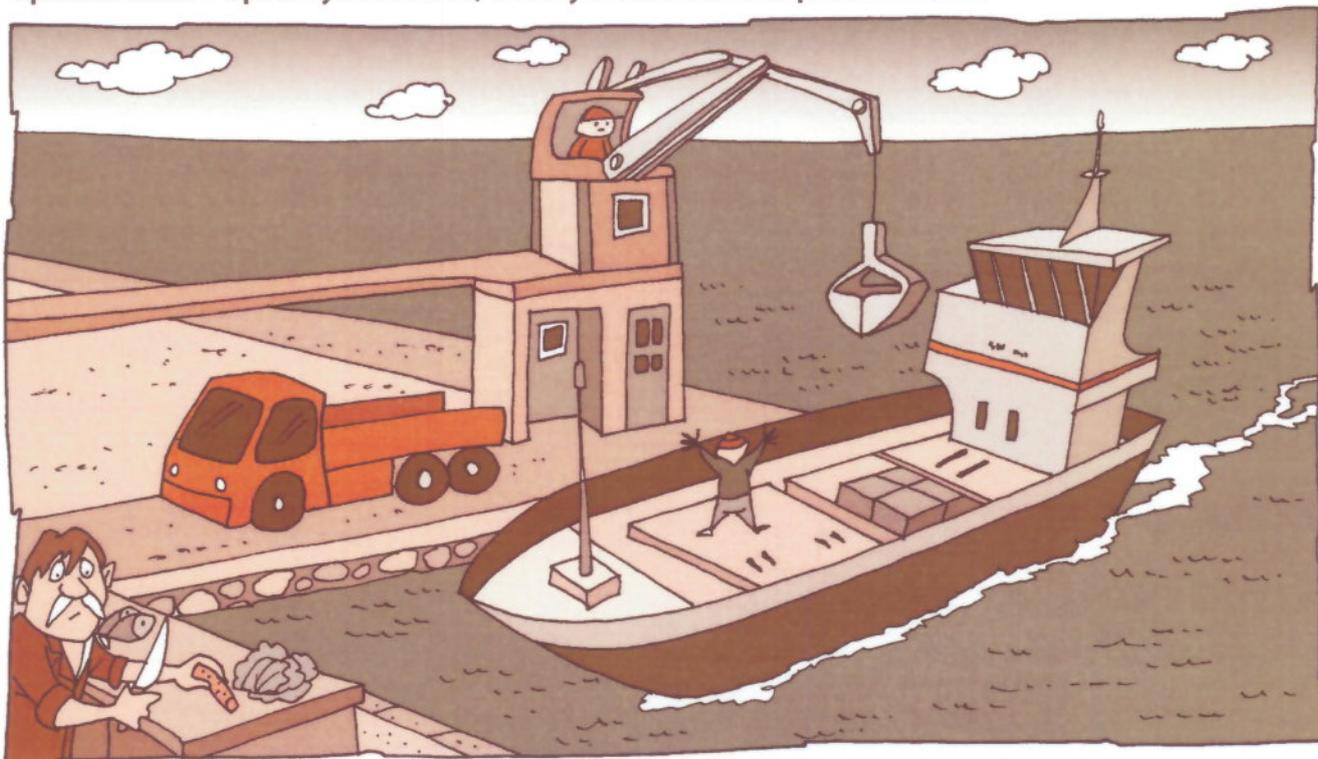
v **z** planúť (s - z)

ha **d** (t - d)

mu **ž** stvo (š - ž)

mra **v** ček (v - u)

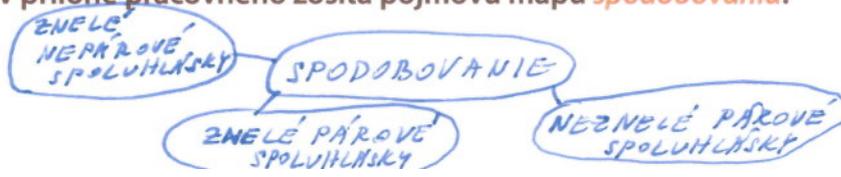
4. Opíš obrázok. V opise vyznač slová, v ktorých dochádza k spodobovaniu.

V prístane kotví lod'. Žeriár je pripravený nakladať.
Kuchár drží nož. V duchu si asi vraví: Len sa
nerozrež! Na stole je aj ostriež. Asi ho lieč nakrája.
Je to fužatý kuchár, každý jeho fuž zbelel.
Hľadí aj na náklad lode.

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **spodobovania**.

VIAC HLÁV – VIAC ROZUMU

Pracujte v dvojiciach.

- Nakresli obrázok časti vašej obce do okienka 1 tak, aby ho nikto nevidel.
- V dvojiciach si navzájom nakreslené obrázky čo najlepšie opište. Podľa spolužiakovho opisu sa pokús nakresliť obrázok do okienka 2.
- Porovnaj si so spolužiakom obrázky.
- Vyber si jeden z obrázkov a napíš jeho opis.

Múzeum sa nachádza na námestí, je to renesančná
 kúria navrhnutá Turčský dom. Nachádzajú sa tu
 aj škôlne, pretože táto budova bola využívaná na obranu.

5. Dopíš slová a vety podľa pokynov v riadkoch.

Názov obce, kde bývaš

Genc

Dve prídavné mená o obci

malý

turistický

Tri slovesá vystihujúce život v obci

plávať

kúpať sa

bicyklovať sa

Vetu o obci so štyrmi slovami

Turisti

navštevujú

Gencní

jažerá.

Vetu vystihujúcu tvoj vzťah k obci

Naše

mesto

mám

veľmi

rada.

1. a) Prečítaj, čo si povedali deti o obraze na stene.
b) Prečítaj si aj texty pod obrázkom a doplň k postavám správne mená chlapcov.

Peter povedal:
„Myslím, že to bude
kúsok syra s dierami.“

Rišo vykrikol:
„Mám nápad! Asi to
bude žirafa za oknom.“

Matúš sa zamyslel:
„Mohla by to byť aj
cestička s kameňmi.“

- c) Podčiarkni v úlohe b) v rámečkoch pod obrázkom priamu reč **červenou** a uvádzacie vety **modrou** farbou.

2. a) Zopakuj si, čo je to **úryvok**. Prepíš z čítanky krátky **úryvok** z akéhokoľvek textu, v ktorom bude priama reč. Pokús sa nájsť taký, ktorý má najviac päť viet.

„Zato si o mne vedel
od malička,“ presvedčalo
ma dieťaťko. „Len si never-
del, aš vieš. Troje mi ma
videli od chvíle, keď tá
otec priniesol k sebe
Adel. Mal si vtedy
šesť mesiacov a tri
dni.“

(z. Navrátil: Čauko, bengroš)

3. Zapiš priamu reč rôznymi spôsobmi podľa vzoru.

Vzor: Peter mi neveril: „Naozaj si to videl?“
„Naozaj si to videl?“ neveril mi Peter.
– Naozaj si to videl? – neveril mi Peter.

Oliverovi som pripomenul: „Zajtra nezabudni prísť už o ôsmej.“

„Zajtra nezabudni prísť už
o ôsmej,“ pripomenul som Oliverovi.
– Zajtra nezabudni prísť už
o ôsmej, – pripomenul som Oliverovi.

Všetci sme povzbudzovali: „Do toho!
Do toho!“

„Do toho! Do toho!“
všetci sme povzbudzovali.
– Do toho! Do toho! – všetci sme
povzbudzovali.

- b) Priamu reč v prepísanom **úryvku** podčiarkni.

4. Doplň vhodné uvádzacie vety.

„Čo máme na úlohu?“ spýtala sa Zuzka.

– Ponáhľaj sa! – povedala mamička.

Povedali sme pani učiteľke: „Čítali sme to na internete.“

Kamarád mi šepol : „Prezradíš mi to?“

5. Doplň vhodnú priamu reč.

„Hoví!“ zakričal Jano na dvore.

„Kedy prídeš domov?“ opýtal sa ma.

6. a) Do tabuľky napíš názvy a autorov piatich svojich obľúbených kníh z umeleckej literatúry.

b) Zisti a zaznač krížikom do tabuľky, ako je v nich zapísaná priama reč.

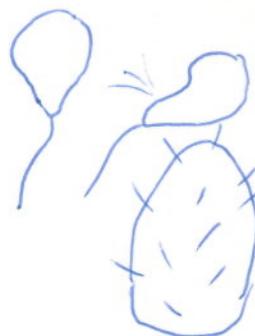
Názov a autor knihy	Úvodzovky	Pomlčky
<u>Priateľia dařida - Angela Nanethiová</u>	X	
<u>Deťi a Bullerkyne - Astrid Lindgrénová</u>		X
<u>Lienka a Anton - Erich Kästner</u>	X	
<u>Mimi a Liza - K. Kerkesová</u>	X	
<u>Kam ma nohy viedli - V. Bednár</u>	X	

a) Napíš svoj obľúbený vtip.

Leľia dra balóny nad
puškou, meteor ich unáša.
Zrazu jeden z nich horí:
„Pozor kackusssssss...“
A druhý porie: „Čo horíšsss...“

c) Nakresli k vtipu vhodný obrázok.

b) Podčiarkni v texte vtipu priamu reč **červenou** a uvádzacie vety **zelenou** farbou.

Napíš nám svoj obľúbený vtip na adresu s.j.hirschnerova@gmail.com.

Priama reč priamo zaznamenaná slová, ktoré niekto povedal. Úvodzovka veta vysvetľuje, kto slová v priamej reči povedal.

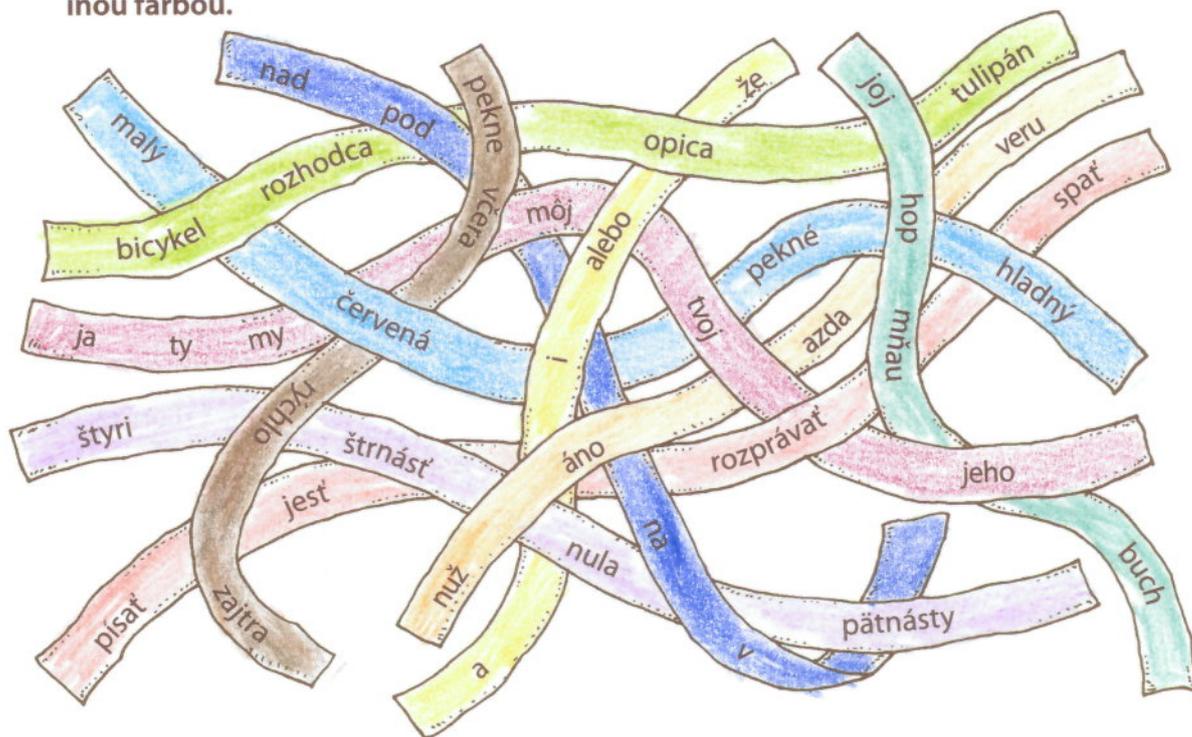
V textoch sa priama reč na začiatku a na konci označuje úvodzovkami alebo pomlčkou.

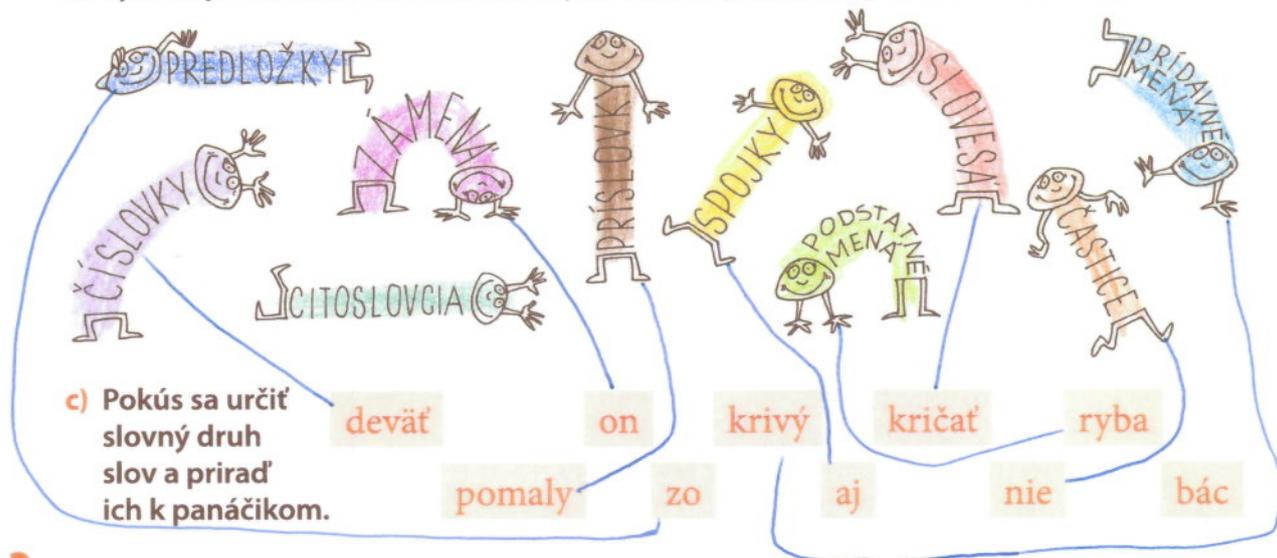
Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **priamej reči**.

Medzi slovné druhy patria:

1. a) Na každej stužke sú slová patriace k jednému slovnému druhu. Vyfarbi každú stužku inou farbou.

b) Vyfarbi panáčikov s názvami slovných druhov podľa farby stužiek v úlohe a).

c) Pokús sa určiť slovný druh slov a priradiť ich k panáčikom.

2. Do plôšok vpíš slová tak, aby si utvoril vety.

	prídavné	podstatné	sloveso		
	prídavné	podstatné	sloveso		
	prídavné	podstatné	sloveso	príslovka	
	prídavné	podstatné	sloveso	príslovka	podstatné

Glnko sviesti.
 Bužonij krietok kritne.
 Desati malých detí kreslí.
 Jedno peknie dieťa koncuje naujmaro.
 Jeden milý človek varí dobre guláš.

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu slovných druhov.

PODSTATNÉ MENÁ

1. a) Do každého rámečka tabuľky napíš dve podstatné mená podľa zadania.

Povolania	<i>kuchár, pekár</i>
Rodné mená	<i>Erika, Matej</i>
Druhy potravín	<i>syr, chlieb</i>
Domáce zvieratá	<i>pes, mačka</i>
Vlastné mená zvierat	<i>Dunčo, Liza</i>
Názvy slovenských miest	<i>Poprad, Bratislava</i>
Dopravné prostriedky	<i>trajekt, auto</i>
Rieky	<i>Dunaj, Váh</i>

b) Vyfarbi rámečky v úlohe a), do ktorých si napísal vlastné podstatné mená.

2. Prezri si fotografiu Bratislavy a pomenuj časti mesta podstatnými menami.

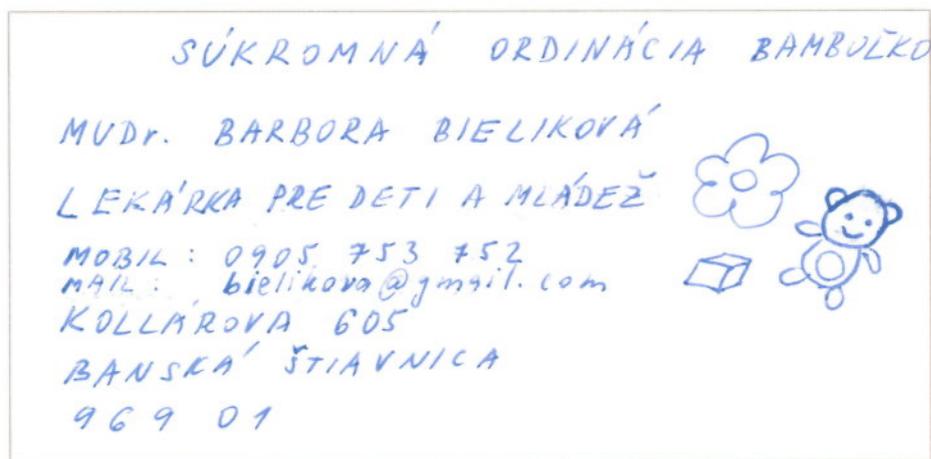
Napíš tri vety o obci, v ktorej bývaš. Podčiarkni podstatné mená. Text doplň vhodnou fotografiou alebo obrázkom.

Bývam v mestíčku na západnom Slovensku. Obľubujú ho najmä turisti. V lete sem cestujú na oddychom a zábarov.

Vlastné podstatné mená – opakovanie

- Zopakuj si, čo všetko má byť na vizitke. Porozmýšľaj, čím by si chcel byť, keď budeš dospelý. Navrhni si vizitku.

- Prepíš písaným písmom podstatné mená do správnych stĺpcov.

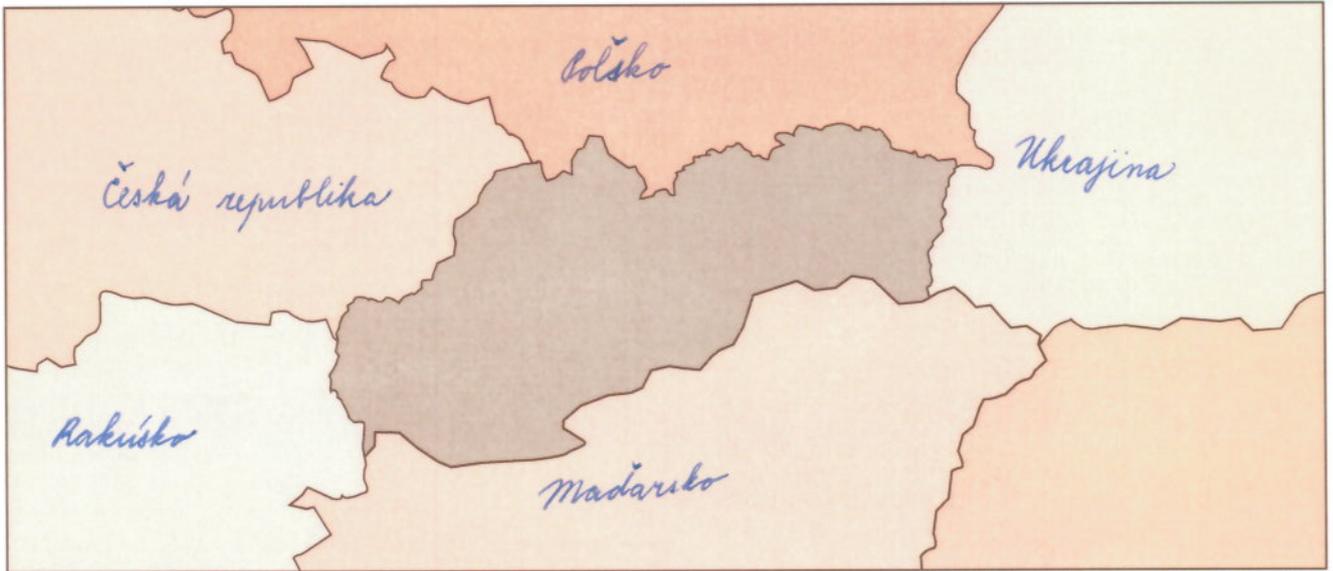
NOVÉ MESTO NAD VÁHOM, MALÝ DUNAJ, MIRO ŽBIRKA, ORAVA, PREŠOV, TRIBEČ, JAROSLAVA BLAŽKOVÁ, MALÉ KARPATY, VÁH, SPIŠSKÝ HRAD, BELIANSKA JASKYŇA, MALÁ FATRA, HRON

Vlastné mená osôb	Názvy obcí	Názvy pohorí	Názvy riek	Názvy významných miest
Miro Žbirka	Nové Mesto	Tribeč	Malý Dunaj	Orava
Jaroslava	nad Váhom	Malé Karpaty	Váh	Spišský hrad
Blažková	Prešov	Malá Fatra	Hron	Belianska jaskyňa

- Nakresli jednoduchý plán okolia vašej školy. Významné miesta a ulice na pláne správne pomenuj.

1. Dopíš do mapy názvy štátov, ktoré susedia so Slovenskom.

2. a) Text prepíš do zošita. Doplň *i/i* alebo *y/y*.

OTEC M I RA ŽBIRKU BOL VOJAK ZO STREDNÉHO SLOVENSKA. V ANGLICKU RAZ OM Y LOM V Y P I L NÁPOJ MLADEJ ANGLIČANKY Z LONDÝNA. VĎAKA TOMUTO M I LÉMU OM Y LU VZNIKLO MANŽELSTVO. MIRO BOL TRETÍM, NAJMLADŠÍM SY NOM MLADÝCH MANŽELOV. JEHO STARŠÍ BRATIA JASON A ANTON POČÚVALI HUDBU A RADI AJ HRÁVALI. SAMOZREJME, ZAČAL S NIMI HRAŤ AJ ICH NAJMLADŠÍ BRAT. MAMA ICH V HUDBE PODPOROVALA A UČILA ICH AJ PO ANGLICKY.

b) Zisti a napíš, kde žije Miro Žbirka v súčasnosti.

Momentálne býva v Prahe.

Zisti a napíš meno herca, ktorý hral Harryho Pottera, z ktorej krajiny herec pochádza a akej je národnosti.

Herec, ktorý hral Harryho Pottera, sa volá Daniel Radcliffe.

Pochádza z Veľkej Británie a má anglickú národnosť.

„Čo sa nachádza v **Piešťanoch**?“

„V Piešťanoch sa nachádza piesok.“

Rod podstatných mien

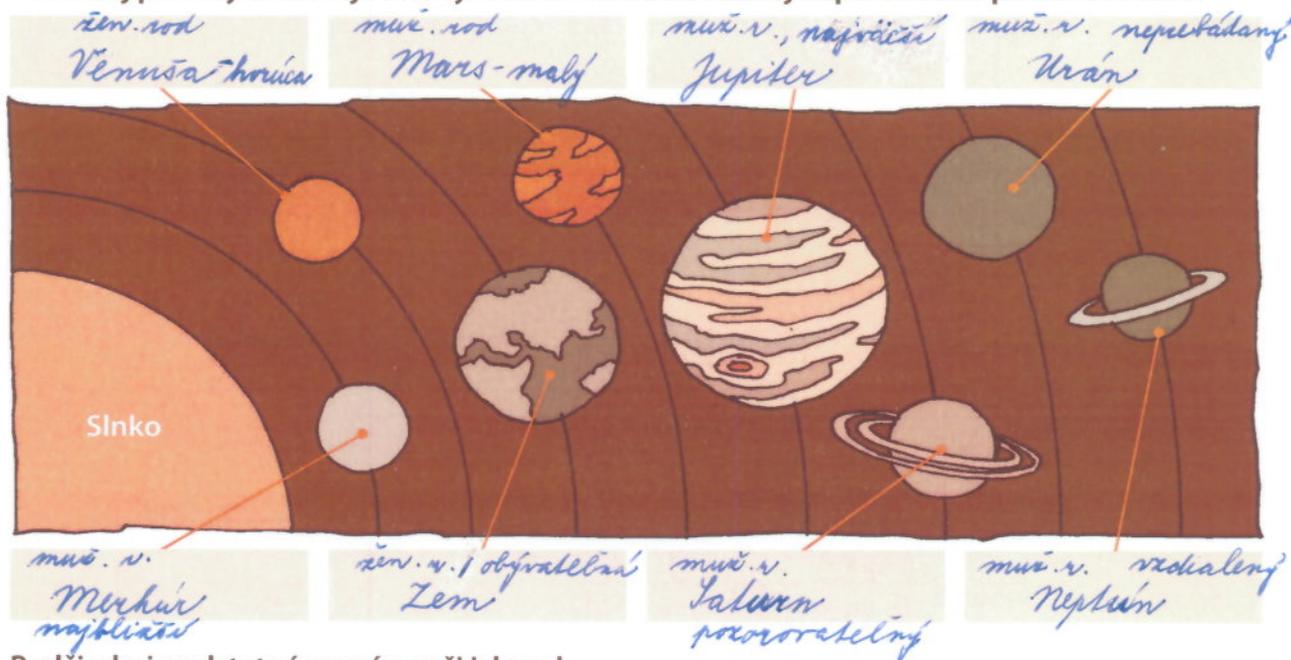
U s. 71

1. Podstatné mená roztrieď podľa rodu a vpiš ich do správnych stĺpcov.

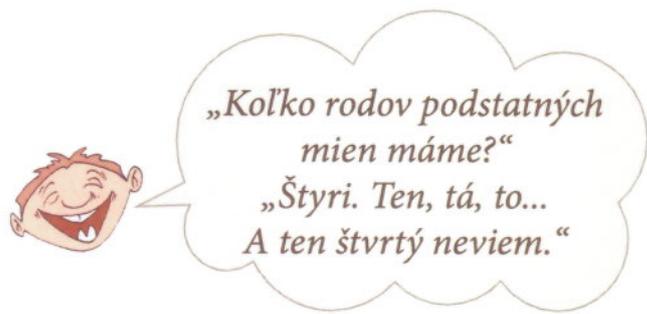
Mužský rod	Ženský rod	Stredný rod
pes	korytnačka	morča
vlk	myš	kurča
medveď	ovca	teľa
slon	vrana	prasa

2. Pomenuj planéty slnečnej sústavy. Urči ich rod a ku každej napíš vhodné prídavné meno.

3. Podčiarkni podstatné mená a urči ich rod.

- na rušnej ulici - ženský v.   sladkú zmrzlinu - žen. v.
- v školských aktovkách - ženský v.   za vysokými stromami - muž. v.
- televízny program - muž. v.
- zo starobylého mesta - stv. v.
- v teplom svetri - muž. v.
- zo starého papiera - muž. v.
- zdravé kosti - žen. v.
- od starých rodičov - muž. v.

Napiš nám svoj obľúbený vtip na adresu s.j.hirschnerova@gmail.com.

Podstatné mená sú: mužského, ženského alebo stredného rodu.

Číslo podstatných mien

U s. 73

1. Dopíš do tabuľky chýbajúce tvary podstatných mien.

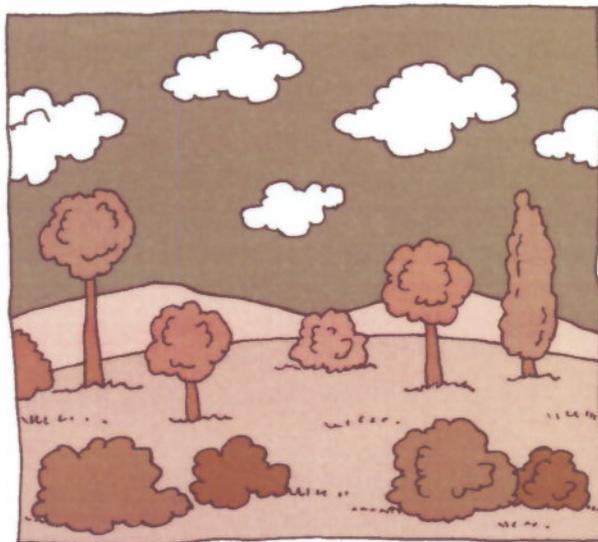
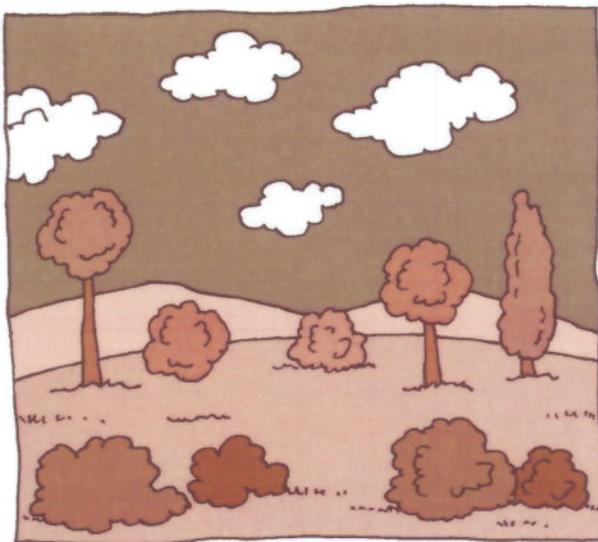
Jednotné číslo	Množné číslo
dievča	dievčatá
autobus	autobusy
Čech	Česi
lietadlo	lieťadlá
bicykel	bicykle

2. Z vety vypíš podstatné mená a urči ich rod a číslo.

Veľmi rád čítam encyklopédie o zvieratách, rastlinách a o vesmíre.

encyklopédie - žen. r., mnov. č.
 zvieratách - stv. r., mnv. č.
 rastlinách - žen. r., mnv. č.
 vesmíre - muž. r., mnv. č.

3. Na obrázkoch sú štyri odlišnosti. Napíš o každej odlišnosti vetu.

Na prvom obrázku chýba oblak. Na ľavom okraji obrázka vlávo chýba kúsok. Na obrázku vlávo zmizol aj kmeň stromu. V strede obrázka vlávo zmizol aj kúsok krásneho porastu.

Napíš, čo máš dnes na desiatu.

Dnes mám chlebič s tvrdým syrom, šalátom, maslom. Teším sa aj na jablko, keksík, jogurt a čaj s malinovým sirupom.

čísle:

množnom

alebo

jednotnom

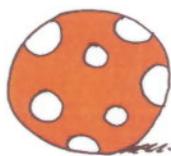
Podstatné mená môžu byť v

Nominatív

1. Pokús sa vymyslieť texty hádaniek, ktorých riešenie je na obrázkoch.

*Pada sa guľa,
rada beží, keď
jvi hádzam,
nehnevá sa ani, keď
si do nej kopnem pri športe.*

Čo je to?

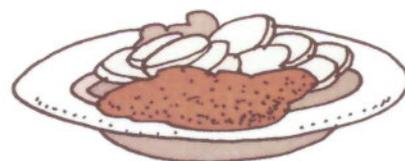

*Tréning na to potrebujem,
loptu na to využijem,
radosť veľkú mám,
keď súperom gól dám.*

Kto je to?

Genitív

2. Predstav si svoje obľúbené jedlo a odpovedz na otázky.

- Ako sa volá a z čoho sa pripravuje?

*Mojím obľúbeným jedlom sú palacinky, pripravujú sa z múky,
mlieka a vajíč.*

- Bez koho by si ho nevedel pripraviť?

Viem ich už pripraviť aj sama, ale bez mamy je to ťažšie.

- Do čoho by si ho mohol zabaliť, ak by si ho chcel jesť v škole?

Palacinky by som si zabalila do škôtky.

- Od koho si ho po prvý raz dostal, ochutnal?

Od mamičky.

- Bez čoho by nemalo tú pravú chuť?

Bez čokolády.

Datív a akuzatív

3. Prezri si predmety na obrázku. O každom jednou vetou napíš, komu by si ho daroval.

*Čokoládu darujem dedkovi. Bublifuk
dám Lenke. Pero požičiam Petovi.*

Autíčko darujem bratovi.

Náhrdelník dám mame.

Lokál

4. Napíš odpovede na otázky.

- O čom si rád čítaš? o prírodných.
- O čom sa rád rozprávaš? o hudbe.
- O čom rád počúvaš? o operách.

Inštrumentál

5. a) Doplň do viet predložky *za*, *pod* alebo *nad*.

Poklad sa nedá ukryť len tak hocikam. Dôležitý je nápad. Dobrá skrýša je pod posteľou alebo nad knižkami v poličke. Určite by nebolo dobré dávať ho niekam, kde by ho každý hneď uvidel. Tenké a rovné veci sa dajú schovať za skriňou. Porozmýšľaj nad tým, kam by si svoje tajnosti nikdy neukryl.

b) Napíš, v ktorom páde sú podstatné mená za doplnenými predložkami. V INŠTRUMENTÁLI.

Skloňovanie podstatných mien

6. Napíš názvy všetkých pádov a pádové otázky, ktoré k nim patria.

Nominatív: Kto? Čo?   Akuzatív: Koho? Čo?
Genitív: Koho? Čoho?   Lokál: O kom? O čom?
Datív: Komu? Čomu?   Inštrumentál: S kým? S čím?

7. Vyskloňuj podstatné mená *trieda* a *lavica*.

Jednotné číslo	Množné číslo	Jednotné číslo	Množné číslo
N: <u>trieda</u>	N: <u>triedy</u>	N: <u>lavica</u>	N: <u>lavice</u>
G: z <u>triedy</u>	G: <u>tried</u>	G: <u>lavice</u>	G: <u>lavíc</u>
D: <u>triede</u>	D: <u>triedam</u>	D: <u>lavici</u>	D: <u>laviciam</u>
A: <u>triedu</u>	A: <u>triedy</u>	A: <u>lavicu</u>	A: <u>lavice</u>
L: <u>triede</u>	L: <u>triedach</u>	L: <u>lavici</u>	L: <u>laviciach</u>
I: s <u>triedou</u>	I: <u>pred triedami</u>	I: <u>lavicou</u>	I: <u>s lavicami</u>

8. Podstatné mená roztried' podľa pádov.

krieda, ku škole, od maliara, za dom, hadica, k mamičke, k časopisom, autom, s učiteľom, na recepciu, z vody, o knihách, na bicykel, cez prestávku, k susedovi, lepidlom, predavač, na polici, z papiera, o vlaku, do jamy, s fazuľou, o mačkách

N	krieda, hadica, predavač
G	od maliara, z papiera, z vody, do jamy
D	ku škole, k mamičke, k časopisom, k susedovi
A	na recepciu, na bicykel, cez prestávku, za dom
L	o knihách, o mačkách, o vlaku, na polici
I	autom, s učiteľom, s fazuľou, lepidlom

9. a) Vypíš podstatné mená z vety do tabuľky.

b) Urči ich rod, číslo a pád.

Tretiaci a štvrtáci pripravujú v jedálni divadelné predstavenie s názvom O voňavej Jelke.

	Podstatné meno	Rod	Číslo	Pád
	tretiaci	muž. r.	množné č.	nominatív
	štvrtáci	muž. r.	množné č.	nominatív
(r)	jedáľni	žén. r.	jednotné č.	lokál
	predstavenie	stv. r.	jednotné č.	akuzatív
(s)	názvom	muž. r.	jednotné č.	instrumentál
(o)	Jelke	žén. r.	jednotné č.	lokál

c) Zisti a zapíš, kto hru O voňavej Jelke napísal.

Gabriela Fuřová

Napíš, čo máš dnes oblečené.

Mám obliečené čierne legíny, ružové šaty a bordový svetík. Na nohách mám čierne ponožky a ružové baleríny.

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **podstatných mien**.

VŠEOBECNÉ

VLASTNÉ

PODSTATNÉ MIENÁ

MUŽSKÝ ŽENSKÝ

STREDNÝ

ROD

ČÍSLO

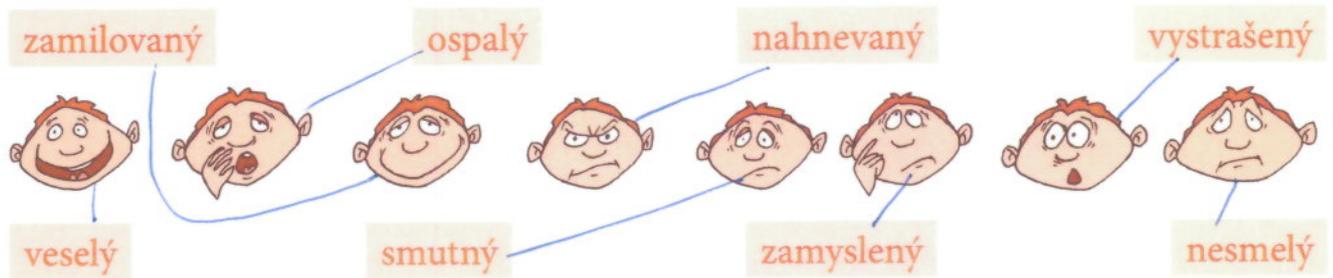
PÁD

JEDNOTNÉ

MNOŽNÉ

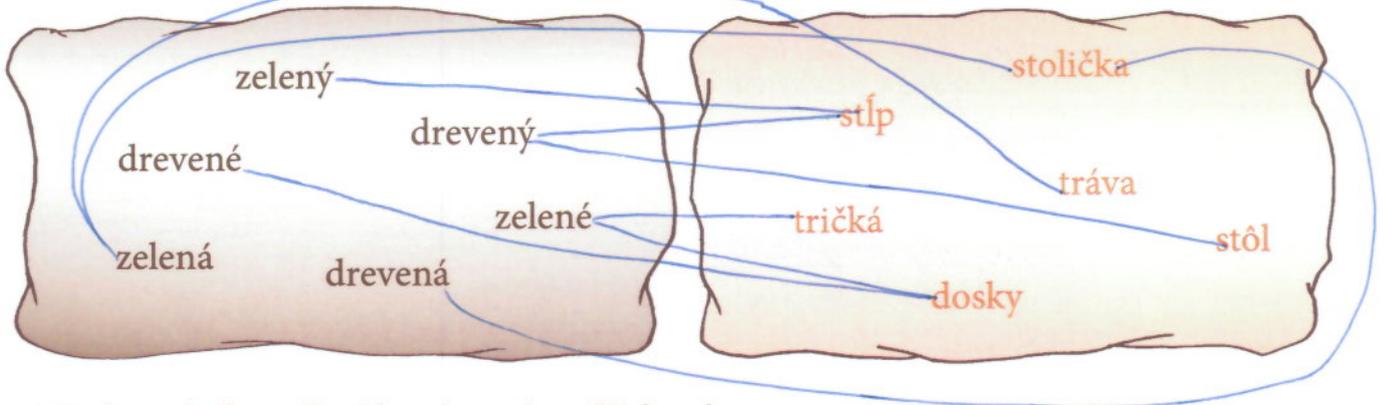
N, G, D, A, L, I

1. Prezri si obrázky. Ku každej tváričke prirad' vhodné prídavné mená.

Rod prídavných mien

2. Utvor zo slov čo najviac vhodných dvojíc.

3. a) Z názvov kníh vypíš prídavné mená a urči ich rod.

Autor	Názov	Prídavné meno	Rod prídavného mena
Ľubomír Feldek	Modrá kniha rozprávok	modrá	ž. r.
Tomáš Janovic	Drevený tato	drevený	muž. r.
Ján Uličiansky	Kocúr na kolieskových korčuliach	kolieskových	ž. r.
Mária Ďuríčková	Dunajská kráľovná	Dunajská	ž. r.
Jaroslava Blažková	Rozprávky z červenej ponožky	červený	ž. r.

b) Napíš názov ľubovoľnej knihy, ktorú si čítal. *Ľudem dní v pivnici*

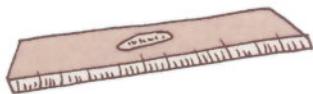
4. Dopíš prídavné mená tak, aby boli vo všetkých rodoch.

Mužský rod	Ženský rod	Stredný rod
hladný	hladná	hladné
<i>vysoký</i>	vysoká	<i>vysoké</i>
<i>čerstvý</i>	<i>čerstvá</i>	čerstvé
cudzí	<i>cudzá</i>	<i>cudzie</i>

Číslo prídavných mien

U s. 89

5. K obrázkom napíš po dve vhodné prídavné mená.

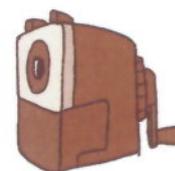
dlhé

umelé

farebné

uporiadané

kvalitné

výkonné

6. Vypíš z viet prídavné mená. Urči ich rod a číslo.

Na zimnom štadióne sa mladí krasokorčuliari pripravujú na náročné súťaže. Na ľadovej ploche sa striedajú s dospelými hokejistami, ktorých čaká zápas s mužstvom zo susedného Česka.

Vzor: zimnom – m. r., j. č.

zimnom – m. r., j. č., mladí – m. r., mn. č.

náročnými – ž. r., mn. č., dospelými – m. r., mn. č.

susedného – str. r., j. č.

Pád prídavných mien

U s. 90

7. a) Dopíš chýbajúce tvary slovného spojenia **pokrčený papier**.

Jednotné číslo	Množné číslo
N: <i>pokrčený papier</i>	N: pokrčené papiere
G: <i>pokrčeného papiera</i>	G: z pokrčených papierov
D: <i>pokrčenému papieru</i>	D: <i>pokrčeným papierom</i>
A: <i>pokrčený papier</i>	A: <i>pokrčené papiere</i>
L: o pokrčenom papieri	L: <i>pokrčených papieroch</i>
I: <i>pokrčeným papierom</i>	I: za pokrčenými papiermi

- b) Tri tvary slov z úlohy a) použi vo vetách.

Na zemi leží pokrčený papier. Zaobidem sa bez pokrčeného papiera. K pokrčenému papieru dala i noviny. Na pokrčený papier sa sle pít. Čítala rozprávku o pokrčenom papieri. Víťaz unášal pokrčené papiere.

Pridavné mená označujú

čísle

a

osôb, zvierat a vecí. Pridavné meno je vždy v rovnakom

rod

8. a) Do názvov jedál doplň vhodné prídavné mená.

pečené zemiaky   šperový vtáčik
brandysová halušky   pohánková kaša
feniklová omáčka   zeleninová polievka

b) Zostav jedálny lístok z jedál, v názvoch ktorých sa nachádzajú prídavné mená.

pondelok zapekané cestoviny   utorok čokoládové palačinky
streda paradajková polievka   štvrtok tekvicové placky
piatok dukátové buchličky   sobota krupicová kaša
nedeľa orechové súšance

9. a) Prezri si obrázok ježibaby. Napíš aspoň desať prídavných mien, ktoré opisujú jej vzhľad.

xrbená, odmeraná, nepríjemná,
stará, škaredá, vráskavá, silá,
krutá, prefikaná, čarodajná,
zloustvá, nepriajná, závistlivá,
kašterivá, dlhonosá, nepokná

b) Napíš krátky opis ježibaby.

Hľadí na mňa xrbená ježibaba, ktorá sa opiera
o palicu. Má nepríjemný pohľad, dlhý nos s br-
daricami a rozklátený úsmer. Na hlave nosí
špicatý klobúk. Obliekla si hnedý osúchaný odev.

Napíš, aké je dnes počasie. Použi čo najviac prídavných mien.

Dnes je teplé slnečné
počasie. Pofukuje príjemný
juhovýchodný vietich,
ktorý má posilniť a byť
chladnejší.

- Krt je **malé čierne** zvieračko, ktoré žije pod zemou. Je **dravý**. Zožerie za deň toľko potravy, koľko sám váži. Vladko sa prihlási:
- Prosím, ako krt vie, koľko váži?

PM Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu prídavných mien.

1. Vyfarbi rovnakou farbou rámečky s vetami, ktoré sa odlišujú len tým, že je v nich podstatné meno nahradené zámenom.

Deti chodia do školy.

Požičiam si jej sveter.

Oni sú bratia.

Ona uvarila teplý čaj.

Ono zaliezlo pod posteľ.

Stretli sme Petrovho otca.

Ivana uvarila teplý čaj.

Stretli sme jeho otca.

Požičiam si Jankin sveter.

Katka našla loptu.

Mača zaliezlo pod posteľ.

Ony chodia do školy.

Šimon s Jakubom sú bratia.

Katka ju našla.

2. Roztried' osobné zámená a vpiš ich do správnych obrázkov.

ich (kniha), on, jeho (syn), oni, (vidím) ho, môj, my, tvoj, ona, váš, (vidím) ich, ty, ono, jej, vy, náš, ja, ony

Osobné základné zámená

on, oni, ho, my,
ona, ich, ty, ono,
vy, ja, ony

Osobné privlastňovacie zámená

ich, jeho, môj, tvoj,
váš, jej, náš

3. Vyskloňuj podstatné meno v spojení so zámenom.

Jednotné číslo	Množné číslo
N: moja učebnica	N: <i>moje učebnice</i>
G: <i>mojej učebnice</i>	G: <i>mojich učebníc</i>
D: <i>mojej učebnici</i>	D: <i>mojim učebniciam</i>
A: <i>moju učebnicu</i>	A: <i>moje učebnice</i>
L: <i>mojej učebnici</i>	L: <i>mojich učebniciach</i>
I: mojou učebnicou	I: s mojimi učebnicami

4. a) Napíš vetu, v ktorej použiješ dve osobné základné zámená.

Ty a ja sme priatelia.

- b) Napíš vetu, v ktorej použiješ dve osobné privlastňovacie zámená.

Váš dom je blízko nášho.

5. Do viet doplň vhodné zámená.

Prečo máš v izbe neporiadok? Na stole sú všetky *broje* učebnice a zošity. Na zemi sú rozhádzané *broje* aj bratove hračky. Nielen ^(broje, maše, vaše) *jeho*, ale aj sestriho oblečenie sa povaluje po posteli. A najhoršie je, že *moja* kniha, ktorú som ti požičala, je medzi *brojimi* topánkami pod posteľou. Nehanbiš sa?

6. a) Prečítaj si rozhovory. Zakrúžkuj zámená vo vetách.

b) Uprav vety v bublinách tak, aby neobsahovali zámená. Upravené vety vpiš do bublín.

Spomeň si a napíš, čo a od koho si dostal na narodeniny.

Od rodičov som dostala knihu a kolieskové korčule.

Od starej mamy a dedka som dostala tortu a mačičké farbičky.

Chlapec ponúka pani učiteľke keks.
– Ďakujem, nechaj si **ho**.
To je **tvoja** desiata.
– Ale **ja** už nevládzem.

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **zámen**.

Zámená sú slová, ktorými môžeme nahradzame pomenovania osôb alebo nimi vyjadrujeme, že niečo (niekto) osobám patrí, voláme

nahradit' (zameniť)

podstatné mená a iné slovné druhy. Zámená, ktorými

nahradit'

a

priznávajú

osobu

1. Číselky zapíš slovom a roztried' ich na **základné** a **radové**.

30. 5 24 29. 4 19. 24. 9 5. 20 29 16 20. 9. 19 30

Základné číselky	Radové číselky
<i>pät'</i>	<i>hidsiaty</i>
<i>dradsaťštyri</i>	<i>dradsiaty deviaty</i>
<i>štyri</i>	<i>šestnásť</i>
<i>deväť</i>	<i>štrnásť</i>
<i>dradsať</i>	<i>deväťnásť</i>
<i>dradsaťdeväť</i>	<i>dradsiaty štrnásť</i>
<i>šestnásť</i>	<i>piaty</i>
<i>deväťnásť</i>	<i>dradsiaty</i>
<i>hidsať</i>	<i>deviaty</i>

2. Prečítaj, kedy sa narodili ľudia na obrázkoch. Napíš ku každému, koľko má rokov a koľké narodeniny najbližšie oslávi.

Ján Dvorčák
7. 9. 2006

Má deväť rokov.

Ľubica Hirnerová
28. 1. 1988

Má 28 rokov.

dradsaťosem

Július Venderla
15. 11. 1967

Má štyridsaťdeväť rokov.

Oslávi desiate narodeniny. Oslávi dradsiate deviate narodeniny. Oslávi päťdesiate narodeniny.

3. Odpovedz na otázky. Číselky zapíš slovom.

- Koľko je vo vašej triede žiakov? *V našej triede je dradsaťpäť žiakov.*
- Pred koľkými rokmi bola založená vaša škola? *Pred päťdesiatjedem rokmi.*
- Koľko mesiacov už chodíš do školy? *Už hidsaťdeväť mesiacov.*
- O koľko dní sa začnú prázdniny? *O päťdesiatdeväť dní.*
- Koľko je vo vašej triede chlapcov? *Dranašť.*

4. Zapiš číslovky slovom. Skontroluj podľa učebnice, či si pracoval správne.

Počet desiatok	Počet jednotiek	Číslovka
2 dve	8 osem	dvadsaťosem
3 tri	7 sedem	tridsaťsedem
4 štyri	9 deväť	štyridsaťdeväť
5 päť	0 nula	päťdesiat
8 osem	5 päť	päťdesiatosem
9 deväť	9 deväť	deväťdesiatdeväť

5. Vyspovedaj vašu pani učiteľku a napíš o nej krátky text.

- Koľko rokov chodila do školy?
- Koľko rokov už učí?
- Koľko má súrodencov?
- Koľko má detí?
- Koľko má vnúčat?
- Koľko kilometrov od školy býva?
- Koľko izieb má jej byt/dom?
- Koľko cudzích rečí ovláda?

Naša pani učiteľka chodila do školy sedemnaásť rokov.

Má dvoch súrodencov, jednu dcéru a tri vnúčatá.

Jej byt má tri izby. Býva päť kilometrov od školy.

Ovláda dva cudzie jazyky. Učí už desať rokov.

6. Doplň chýbajúce časti čísloviek.

tri **ds** ašdeväť

štyri **ds** iaty tretí

štyri **ds** ašpäť

dva **ds** iaty štvrtý

dva **ds** ašsedem

tri **ds** iaty ôsmy

7. Prepíš radové číslovky slovom. Over si v učebnici, či si ich zapísal správne.

21. storočie *dvadsiate prvé (storočie)*

32. týždeň *tridsať druhý (týždeň)*

43. deň *štyridsať tretí (deň)*

54. športovkyňa *päťdesiata stovka (športovkyňa)*

65. rok *šesťdesiaty piaty (rok)*

87. žiačka *osemdesiata siedma (žiačka)*

98. predstavenie *deväťdesiate ôsme (predstavenie)*

8. a) Nájdi v novinách alebo v časopisoch text, v ktorom sa nachádzajú číslovky. Časť textu s číslovkami si nalep do pracovného zošita.

INDIVIDUÁLNE RIEŠENIE

- b) Zakrúžkuj v texte číslovky.

9. Nájdi v encyklopédii alebo na internete informácie o ľubovoľnom zvierati. Napíš o ňom krátky text a podčiarkni v ňom číslovky.

Kel patrí medzi hmyzožravce, žije v úplnej tme pod zemou. Aktivný je cez deň i v noci. Kniesto si vyskúša suchou kôrou a listím. V zemi ryje chodby, ktoré sú poprepajané. Po štyroch týždňoch od oplodnenia samička porodí tri až šesť slepičiek a holých mláďat.

- Napíš recept na svoj obľúbený koláč.

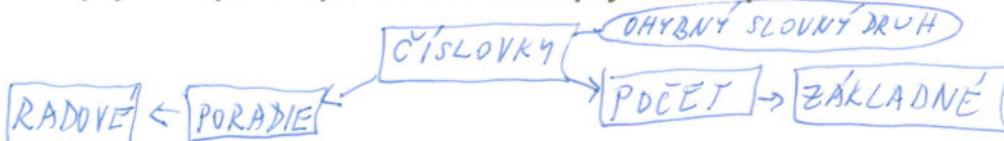
Namôžeme rôzne druhy sušeného ovocia (dále, hrozienka, kuskurnicu, morušu). Celková hmotnosť sušeného ovocia je asi 250 g. Pridáme k nemu 2 lyžice kokosového oleja a päť (v prípade potreby viac) lyžíc orosených vločiek. Rozmiešame a tvarujeme guľôčky.

Na hodine matematiky:

„**Jeden** dom má **päť** poschodí a na každé poschodie vedie **dvadsať** schodov. Koľko schodov musíš prejsť, aby si sa dostal na **piate** poschodie?“
„Prosím... všetky.“

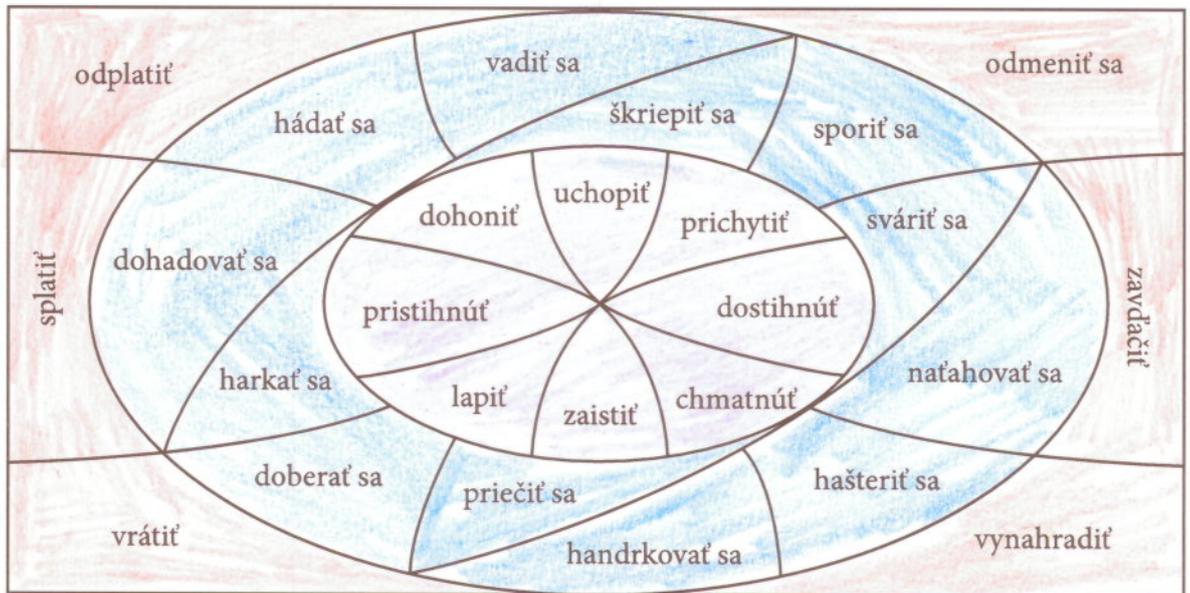

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu čísloviek.

Číslovky, ktoré vyjadrujú poradie, nazývame radové.
Číslovky, ktoré vyjadrujú počet, nazývame základné.

1. Rovnakou farbou vyfarbi slovesá s podobným významom.

2. Napíš čo najviac slovíec s podobným významom. Môžeš si pomôcť Synonymickým slovníkom slovenčiny, ktorý nájdeš aj na internetovej stránke slovník.juls.savba.sk.

pracovať – *robiť, mať zamestnanie, byť zamestnaný, hrdlačiť, vykonávať činnosť, loptiť sa*

kradnúť – *brať, oberať niekoho, lípiť, zbíjať, zdieľať, odcudzovať, zlojníčiť, ošklbať, potáhať*

chcieť – *chcieť po niečom, želať si, priať si, žiadať niečo, pýtať si niečo, dožadovať sa, domáhať sa*

Neurčitok

3. Dopíš do tabuliek chýbajúce tvary slovíec.

Neurčitok	Iný tvar slovesa	Neurčitok	Iný tvar slovesa
myslieť	<i>myslím</i>	prekaziť	<i>prekazíme</i>
<i>mudrovať</i>	mudrovala	<i>zabudieť</i>	zabrzdím
premýšľať	<i>premýšľa</i>	zabrániť	<i>zabránila</i>
<i>rozhútorovať</i>	rozhutuje	rozumieť	<i>rozumíš</i>

4. Dopln do vety päť slovíec v neurčitku.

Cez prestávku môžeme *jesť, oddychovať, pripravovať sa, zhorňovať sa, piť.*

Časovanie sloviess

U s. 107

Osoba, číslo a čas sloviess

1. Napíš pod obrázky slovesá v správnych tvaroch.
 Všimni si, koľko osôb má dej vykonávať a kedy sa má dej odohrávať.
 1 písať, 2 čmárať, 3 škriabať

Včera	<i>písala</i>	<i>čmárali</i>	<i>škriabal</i>
Dnes	<i>píše</i>	<i>čmárajú</i>	<i>škriabe</i>
Zajtra	<i>bude písať</i>	<i>budú čmárať</i>	<i>bude škriabať</i>

Osoba a číslo sloviess

U s. 108

2. Vyčasuj slovesá *spievať* a *hulákať*.

Gramatická kategória osoby	Gramatická kategória čísla	
	Jednotné číslo	Množné číslo
Osoba		
1. os.	<i>spievam</i>	<i>spievame</i>
2. os.	<i>spievaš</i>	<i>spievate</i>
3. os.	<i>spieva</i>	<i>spievajú</i>
1. os.	<i>hulákam</i>	<i>hulákame</i>
2. os.	<i>hulákaš</i>	<i>hulákate</i>
3. os.	<i>huláka</i>	<i>hulákajú</i>

3. Doplň do tabuľky chýbajúce slová.

Gramatická kategória	Gramatická kategória <i>čísla</i>	
<i>osoby</i>		
Osoba	Jednotné <i>číslo</i>	<i>Množné číslo</i>
1. osoba	ja odpovedám	<i>my</i> odpovedáme
<i>2. osoba</i>	<i>ty</i> odpovedáš	<i>vy</i> odpovedáte
<i>3. osoba</i>	<i>on, ona, ono</i> odpovedá	<i>oni, ony</i> odpovedajú

Slovesá svojimi tvarmi vyjadrujú *minulý* a *budúci čas* a *osobu a číslo*.
 Rozlišujeme *prvé* a *druhé* číslo.

Prítomný čas

U s. 113

- Do riadkov napíš mená svojich štyroch spolužiakov.
  - Ku každému menu pripíš sloveso, ktoré vyjadrí, čo spolužiak práve robí. Pokús sa, aby sa slovesá neopakovali.

Janka sedí.

Zuzka píše.

Tibor číta.

Oľko sa usmieva.

- Doplň do tabuľky správne tvary slovíes v prítomnom čase.

	1. osoba, jedn. č.	3. osoba, jedn. č.	1. osoba, mn. č.	3. osoba, mn. č.
hrať sa	hrám sa	hra sa	hráme sa	hrajú sa
plávať	plávam	pláva	plávame	plávajú
čítať	čítam	číta	čítame	čítajú

Minulý čas

U s. 114

- Doplň do tabuľky správne tvary slovíes v minulom čase.

	1. osoba, jedn. č.	3. osoba, jedn. č.	1. osoba, mn. č.	3. osoba, mn. č.
hrať sa	hrala som sa	hral/a-ť-osa	hrali sme sa	hrali sa
plávať	plávala som	plával-ť-o	plávali sme	plávali
čítať	čítala som	čítal-ť-o	čítali sme	čítali

- Prezri si obrázok a napíš, čo všetko Peter s otcom pri výrobe modelu lode robili.

Oľko s otcom rezali, strihali,

lepili, natierali, maľovali,

skladali, prichýľali, savorali,

lešili sa, spolupracovali, podávali si diely,

skúšali, zapojili sa.

- Eubka, už druhý raz ti **vravím**, **nejedz** cez hodinu.
- Vidíš**, Alenka po napomenutí **prestala jesť**.
- Keď ona už, prosím, **zjedla** všetko.

5. Slovesá vyčasu v minulom čase.

pracovať		telefonovať	
ja som pracovala	my sme pracovali	ja som telefonovala	my sme telefonovali
ty si pracoval(-a)	vy ste pracovali	ty si telefonoval(-a)	vy ste telefonovali
on pracoval	oni pracovali	on telefonoval	oni telefonovali
ona pracovala	ony pracovali	ona telefonovala	ony telefonovali
ono pracovalo		ono telefonovalo	

Budúci čas

U s. 115

6. Vyfarbi plošky so slovesami v budúcom čase inou farbou ako plošky s ostatnými slovesami.

prihlásili sa	budeme čakať	povzbudzujem	počkáme	počúva
predbehnú	kašle	budem prať	varili sme	vylieči
zafúkala	budeš pozeráť	kreslím	presadí	lietať
odstrihnú	cestujú	vyčkajú	sedieť	uvaria

7. Slovesá hľadať a pohľadať vyčasu v budúcom čase.

	j.č.	hľadať	mn.č.	j.č.	pohľadať	mn.č.
1.os.		budem hľadať	budeme hľadať	pohládám	pohládáme	
2.os.		budeš hľadať	budete hľadať	pohládaš	pohládáte	
3.os.		bude hľadať	budú hľadať	pohládá	pohládajú	

8. Z viet vypíš slovesá a urči ich gramatické kategórie.

Ludský hlas používame v rôznych podobách. Keď rozprávaš, zároveň aj hovoríš.

Niekedy si určite aj volal, kričal, vrieskal a reval. A niekedy možno budeš aj šepkať.

Vzor: používame – 1. os., mn. č., prít. čas

používame – 1. os., mn. č., prít. čas, rozprávaš – 2. os., j. č., prít. čas

hovoríš – 2. os., jed. č., prít. čas, volal – 3. os., j. č., min. čas

kričal – 3. os., jed. č., min. čas, vrieskal – 3. os., j. č., min. čas

reval – 3. os., jed. č., min. čas, budeš šepkať – 2. os., j. č., bud. čas

Napiš, na čo sa dnes tešíš.

Teším sa, že uvidím brata, na rozhovor s ním,
na dobrý film.

9. Vyčasuj slovesá *pykať* a *výskať*.

pykať		výskať	
Minulý čas		Minulý čas	
Jednotné číslo	Množné číslo	Jednotné číslo	Množné číslo
pykal/-a som	pykali sme	výskal/-a som	výskali sme
pykal/-a si	pykali ste	výskal/-a si	výskali ste
pykal/-a/-o si	pykali	výskal/-a/-o	výskali
Prítomný čas		Prítomný čas	
pykám	pykáme	výskam	výskame
pykáš	pykáte	výskaš	výskate
pyká	pykajú	výska	výskajú
Budúci čas		Budúci čas	
budem pykať	budeme pykať	budem výskať	budeme výskať
budeš pykať	budete pykať	budeš výskať	budete výskať
bude pykať	budú pykať	bude výskať	budú výskať

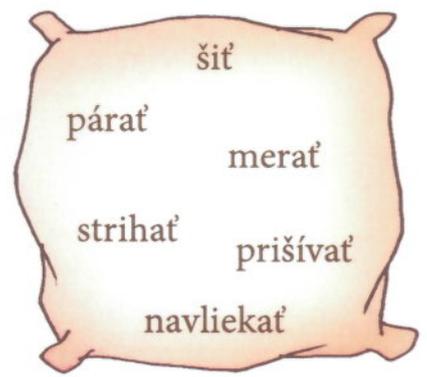
10. Napiš, ako nazývame remeselníka, ktorý vykonáva činnosti pomenované slovesami.

pekár

sadradník

krajičiar

Pani učiteľka **sa pýta**:

„Andrejka, pri slovesách **rozoznávame** čas minulý, prítomný a...“

„Neprítomný,“ **vyhŕkne** Andrejka pohotovo.

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **slovies**.

- 1.
- 2.
- 3.

OSOBA

ČAS

SLOVESÁ

ČÍSLO

OHYBNÝ SLOVNÝ DRUH

mn.č.

Budúci čas pri tom minulý

1. a) Podstatné a prídavné mená napíš v správnom tvare.

- vo (veselý tanec) *vo veselom tanci*
- za (pekná dievčina) *za peknou dievčinou*
- k (naši susedia) *k našim susedom*
- s (najlepší priateľ) *s najlepším priateľom*
- pred (základná škola) *pred základnou školou*
- o (hlúpa žena) *o hlúpej žene*
- zo (studená voda) *zo studenej vody*

b) Použi vo vetách dve slovné spojenia z úlohy a).

*Nabral zo studenej vody a utekal za peknou dievčinou.
K našim susedom šiel s najlepším priateľom.*

2. a) Vylúšti doplňovačku.

1. Spôsobovať veľké poškodenie, niečo kaziť.
2. Ísť, zakrádať sa za niekým potajomky.
3. Spoločne sa zúčastňovať na nejakej činnosti.
4. Zistiť spoločné a rozdielne vlastnosti niekoho alebo niečoho.
5. Krútiť.
6. Odkryť uzavretý priestor, uzavretý otvor.
7. Ísť dopravným prostriedkom.
8. Zčať s niekým rozhovor.
9. Kľúčom zatvoriť.

				1.	N	I	Č	I	Ť										
				2.	S	L	E	D	O	V	A	Ť							
			3.	S	P	O	L	U	P	R	A	C	O	V	A	Ť			
			4.	P	O	R	O	V	N	A	Ť								
			5.	T	O	Č	I	Ť											
			6.	O	T	V	O	R	I	Ť									
			7.	C	E	S	T	O	V	A	Ť								
			8.	P	R	I	H	O	V	O	R	I	Ť			S	A		
			9.	Z	A	M	K	N	Ú	Ť									

b) Vysvetli význam slova, ktoré je v tajničke. Svoje vysvetlenie zapíš.

Neurčitok je základný slovný tvar ukončený na -l.

ZAHRAJME SA

Komu sa podarí do štvorsmerovky vpísať číselky tak, že mu zostane najmenej voľných políčok?

P	Ā	Ť	D	E	S	I	A	T	S	E	D	E	M	×	×	N
I	Ť	S	E	Š	T	E	D	E	V	Ā	T	N	Ā	S	Ť	E
A	I	D	V	A	O	P	Ā	V	A	O	S	A	Ť	E	V	D
T	R	I	N	Ā	S	Ť	Ā	E	Ť	S	Ā	N	R	T	Š	E
Y	T	Š	T	Y	R	I	×	Ť	M	O	S	E	M	×	×	J

INDIVIDUÁLNE RIEŠENIE: 57, 1, 6, 7, 20, 12, ^{dve}16, 13, 4, 5, 3, 19, 5, 8, 2 - dva

1. Vyfarbi rámečky s neohybnými slovami.

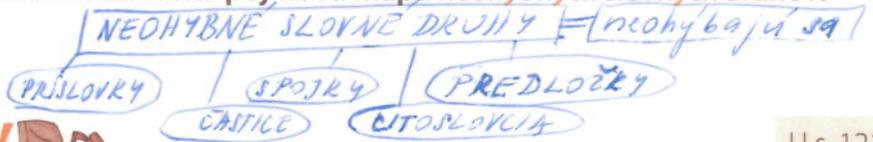
črepník	deviaty	veru	na	bývať	žmýkať	tridsaťšesť	sladko			
aj	vody	kovový	a	rastlina	i	nuž	hrýzť	rýchlo	mňau	
živá	studený	on	vonku	za	pred	au	môj	osem	bum	vaše

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **neohybných slovných druhov**.

PRÍSLOVKY

1. a) Dopíš k slovesám podľa otázok vhodné príslovky.

b) Pokús sa napísať vety, v ktorých použiješ slovesá a všetky príslovky z tabuľky.

výskať			zvitaziť		
Ako?	Kedy?	Kde?	Ako?	Kedy?	Kde?
<i>silno</i>	<i>včera</i>	<i>doma</i>	<i>rýchlo</i>	<i>dnes</i>	<i>vonku</i>

Včera Julka doma silno vyskala.

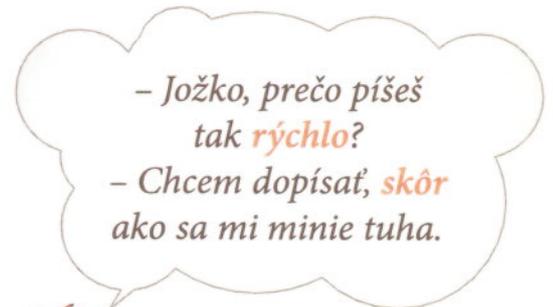
Caľko chcel dnes vonku rýchlo zvitaziť.

2. Napíš, čo ti chutí:

- sladko: *cukuk*
- horko: *horká čokoláda*
- kyslo: *citrón*
- štiplavo: *paprika*

3. Napíš čo najviac prísloviak, ktoré vyjadrujú, ako sa deti na obrázku správali v kine.

nexbedne, roztopašne, hlúčne,
neslušne, nepravne, ale,
neporiadne, nerhodne,
nerychovane, necivilizovane,
nedôstojne, neposlúšne

Napíš nám svoj obľúbený vtip na adresu s.j.hirschnerova@gmail.com.

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **prísloviak**.

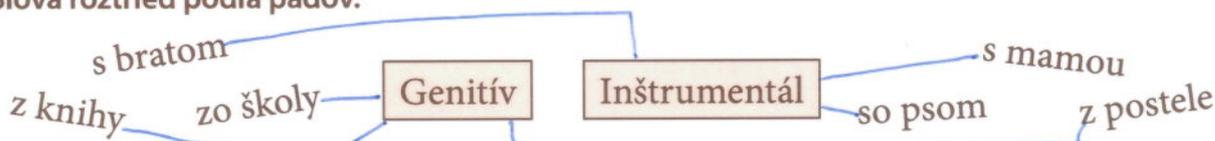
1. Napíš čo najviac názvov zvierat, ktoré žijú najmä:

- na zemi: *sema, jič, liška, vlk, medved', zajac, králik*
- vo vzduchu: *orol, sokol, jastrab, slávik, hýľ, včelka*
- pod zemou: *krík, dáždovka*

2. Ku každej predložke dopíš podstatné meno tak, aby v predložke nastalo spodobovanie.

nad	<i>plotom</i>	v	<i>skrine</i>	od	<i>stola</i>
cez	<i>cestu</i>	s	<i>drevom</i>	k	<i>drevu</i>
pod	<i>krikom</i>	pred	<i>pecou</i>	z	<i>pôjda</i>

3. a) Slová roztried' podľa pádov.

b) Porovnaj predložky v slovných spojeniach.

c) Doplň chýbajúce predložky.

y babkou sme piekli buchty. Najradšej mám tie *s* makom

a *s* tvarohom. Dedko ich ochutnával ešte teplé rovno *n* plechu.

4. Doplň do viet správne predložky.

Pod pohoriami vyvierajú pramene. *Zo* zeme vychádzajú ako malé pramienky. Niekedy vyvierajú *na* povrch aj formou gejzírov. Najväčší gejzír *na* Slovensku je *v* Herľanoch.

Napíš, na ktorú vec si musíš dávať v škole pozor a kde ju máš práve teraz odloženú.

Niekedy si musím dávať pozor na peniaze, ak ich máme doniesť pani učiteľke. Mám ich v peniaženke v aktovke.

Zo školskej encyklopédie: Rovník – pomôcka na rysovanie rovných čiar. Krokodíl – prístroj na meranie dĺžky krokov. Rysovadlo – pasca na rysa.

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **predložiek**.

PREDLOŽKY STOJA PRED SLOVOM, KTORÉMU PATRIA. **59**
NEODHYBNÝ SLOVNÝ DRUH

1. a) Zakrúžkuj v texte všetky spojky a.

Čerešňový koláč s posýpkou

Cesto:

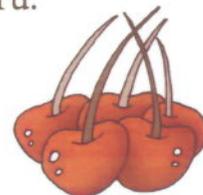
- 350 g polohrubej múky,
- 30 g droždia,
- 2 žĺtky,
- 2 lyžice práškového cukru,
- soľ,
- 30 g masla,
- 250 ml mlieka.

Plnka:

- 1 kg vykôstkovaných čerešní,
- 50 g nahrubo pomletých orechov,
- 1 balíček škoricového cukru.

Posýпка:

- 100 g hrubej múky,
- 100 g práškového cukru,
- 50 g masla.

V troške teplého mlieka s cukrom necháme napučať droždie. Kvások dáme do múky, pridáme ostatné suroviny **a** vypracujeme vláčne cesto, ktoré necháme vykysnúť. Na vymastený plech roztláčime cesto rukami namočenými v oleji. Posypeme ho orechmi **a** škoricovým cukrom **a** na celú plochu nahusto poukladáme čerešne. Urobíme posýпку: múku, cukor **a** tuk prstami spracujeme na sypkú zmes. Rozdelíme ju na celý koláč. Pečieme v rúre pri teplote 180 stupňov asi 30 až 35 minút.

b) Napíš, z ktorých sypkých surovín sa pripravuje cesto. V odpovedi použi vhodnú spojku.

Z múky a cukru.

c) Napíš, z ktorých surovín sa pripravuje plnka. V odpovedi použi vhodnú spojku.

Z čerešní, orechov a z cukru.

d) Napíš, čo všetko potrebuješ na posýпку. V odpovedi použi vhodnú spojku.

Na posýпку treba hrubú múku, práškový cukor a maslo.

2. Zopakuj si vybrané slová. Napíš tri vety, v ktorých budú vždy aspoň dve vybrané slová spojené spojkou.

Byk a byvol sa pásli na lúke. Vyhna a ryža sú živočíchy. Korytnica a Vyhne sú remeselní nátery. Pozývali nás a ďalších prizývali.

Miško dostal z matematiky päťku **a** z hudobnej výchovy jednotku. Otec sa veľmi nahneval.

„Prečo sa tak veľmi hneváš?“ opýtala sa mama.

„Dostal päťku z matematiky **a** ešte sa mu chcelo aj spievať.“

Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu spojok.

SPOJKY SPÁJAJÚ SLOVÁ ALEBO VETY.

NEOHYBNÝ SLOVNÝ DRUH

1. a) Spoj červenými čiarami citoslovca vyjadrujúce **city**.
- b) Spoj modrými čiarami citoslovca vyjadrujúce **vôľu**.
- c) Spoj zelenými čiarami citoslovca vyjadrujúce **zvuky**.

2. Pridaj k vetám vhodné citoslovce.

Porezal som sa. *Au!*

Buďte ticho! *Pst!*

Vonku je dúha! *Jij!*

Tu som! *Hu!*

Z police spadli dve knihy. *Bum!*

Zmrzlina mi veľmi chutí. *Mňam!*

Toto je naozaj dobrý vtíp. *Ha-ha!*

Za domom bolo počuť kŕkanie žiab. *Kik-kik!*

Vymysli a napíš krátke rozprávanie, v ktorom použiješ niektorú vetu z úlohy 2.

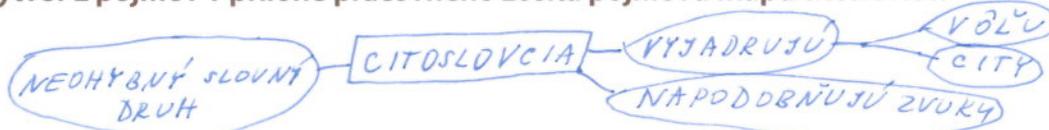
Vladko bol v ten deň veľmi smutný. Nič sa mu nedarilo. Rozbil si koleno, spadla mu zmrzlina, nestihol ísť na stretnutie v dohodnutom čase... Vtom sestrička zvolala: „Vonku je dúha!“ Vladko to dojalo, poriedal len: „Jij!“ A smútok bol razom celkom preč.

Slimák sa vezie na korytnačke a kričí:
- **Héééj**, rýchlejšie!
Vlečieš sa ako slimák!

PM Vytvor z pojmov v prílohe pracovného zošita pojmovú mapu **citosloviec**.

Citoslovca sú slová, ktoré vyjadrujú city a vôľu alebo napodobňujú zvuky

PRE MÚDRE HLAVIČKY

Opasok neviditeľnosti

Július Satinský

„Hádaj, kde som, ujo Klobása?“ bolo počuť hlas chlapčeka Mela, ale nebolo ho vidieť.

„Podľa hlasu na skrini?“ hádal ujo Klobása.

„Nie, nie, nie! Hovorím k tebe od okna!“ smial sa Melov hlas.

Chlapček Melo sa totiž dnes hral v chalupe uja Klobásu s jedným z jeho zázračných rozprávkových predmetov – s opaskom neviditeľnosti. Jeho opasok bol na prvý pohľad obyčajný zodraný remeň z bravčovej kože. Ujo ho kúpil za babku na trhu kdesi v Amsterdame. Kto sa ním opásal, stal sa neviditeľný.

(Z knihy Rozprávky uja Klobásu)

1. Označ, prečo ujo Klobása chlapčeka Mela nevidel.

- a) Ujo Klobása nevidel na skriňu.
- b) Ujo Klobása požičal chlapcovi Melovi svoje zázračné čižmy neviditeľnosti.
- c) Ujo Klobása požičal chlapcovi svoj opasok neviditeľnosti.
- d) Ujo Klobása bol v kuchyni a na okno v izbe nevidel.

2. Podčiarknuté slovo vo vete nahraď slovom s podobným významom.

Jeho opasok bol na prvý pohľad obyčajný zodraný remeň z bravčovej kože.

Jeho opasok bol na prvý pohľad obyčajný sošúchaný remeň z bravčovej kože.

3. Do bubliny vpiš vetu, ktorú povedal v texte ujo Klobása.

4. Z prvej vety v texte vypiš uvádzaciu vetu.

Bolo počuť hlas chlapčeka Mela, ale nebolo ho vidieť.

5. Dopíš chýbajúce písmená v texte.

6. Napíš, koľko mäkkých spoluhlások sa nachádza v slove neviditeľný.

4

7. Urči slovné druhy v podčiarknutej vete v texte.

*jeho - zámeno, opasok - podstatné meno, bol - sloveso,
na - predložka, prvý - číslovka, pohľad - podstatné meno,
obyčajný - prídavné meno, zodraný - prídavné meno,
remeň - podstatné meno, z - predložka,
bravčovej - prídavné meno, kože - podstatné meno*

PRE MÚDRE HLAVIČKY

Kaligramy nie sú kilogramy

Štefan Moravčík, Danuša Dragulová-Faktorová

Slovo kaligram označuje grafickú báseň, ktorá je písaná alebo osobitne typograficky usporiadaná do určitého obrazca. Autor tým dosahuje estetický zámer, no súčasne už i samotný tvar textu básne vyjadruje určitý obsah. Nejde totiž o **samoúčelné** vytváranie obrazca, ale ten vždy súvisí s obsahom básne.

V slovenskej poézii sa kaligramy objavili už na začiatku baroka (M. Martin Tarnóci a iní) vo forme anagramov (prešmyčiek), chromogramov (letopočtov vyjadrených veľkými písmenami) a pod. V novej poézii pre dospelých sa kaligramy objavili v tvorbe Pavla Bunčáka, Jána Kostru, Vojtecha Miháliku či Viliama Turčányho.

(Z knihy *Kalambúrske oriešky*)

MOTÝĽ Viliam Klimáček

veľmi	no	keď
by som		najviac
chcel aby		chcete
táto knižka	j	motýľ si dá
vážila čo	u	baganče a
najmenej	s	dupe na
tak zo	t	váhe
dva	a	
motý	du	
le	pe	

TOPOĽ a Topľa

Boris Droppa

Pri Topli topoľ
 slniečko stopoľ.
 S Topľou ho stopli.
 Topí sa v Topli.
 Kto zhorel do tla?
 Topoľ? Či Topľa?

1. Prečítaj si básne. Označ správne tvrdenie.

- a) Kaligram je báseň **Topoľ a Topľa**.
- b) Kaligram je báseň **Motýľ**.
- c) Ani jedna z básní nie je kaligram.

2. Označ, ktorým slovom môžeme nahradiť farebne zvýraznené slovo v texte **Kaligramy nie sú kilogramy**.

- a) pekné,
- b) lúbezné,
- c) samozrejmé,
- d) nezmyselné.

3. Z textu o kaligramoch vypíš dve slová s predponou.

označuje, vyjadruje

4. Zdôvodni pravopis slova **prešmyčka**.

Je to prítvarné slovo so slovom šmykať sa, ktoré patrí k vybraným slovom, preto sa v ňom píše y.

5. Urči gramatické kategórie slov v slovnom spojení **v slovenskej poézii**.

v slovenskej – *prídavné meno, žensk. rod, jed. číslo, lokál*

poézii – *podstatné meno, žensk. rod, jed. číslo, lokál*